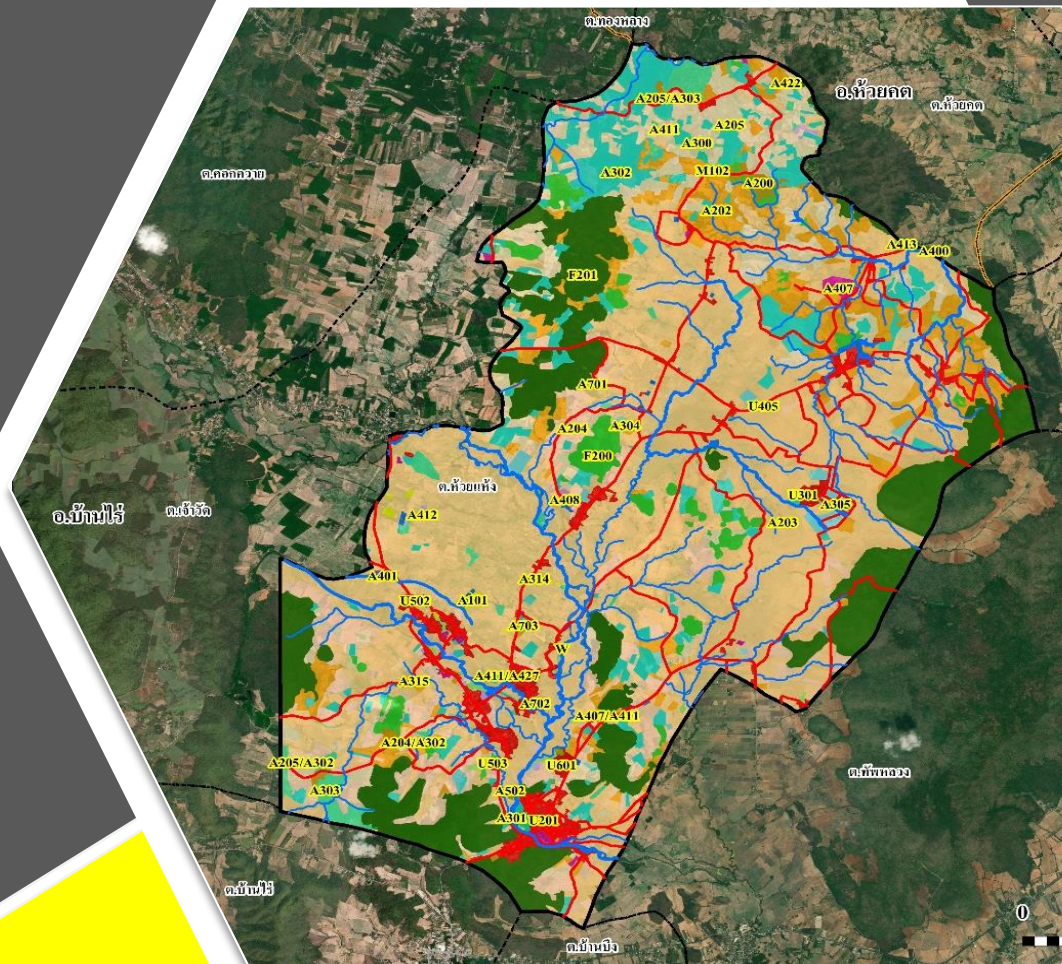

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

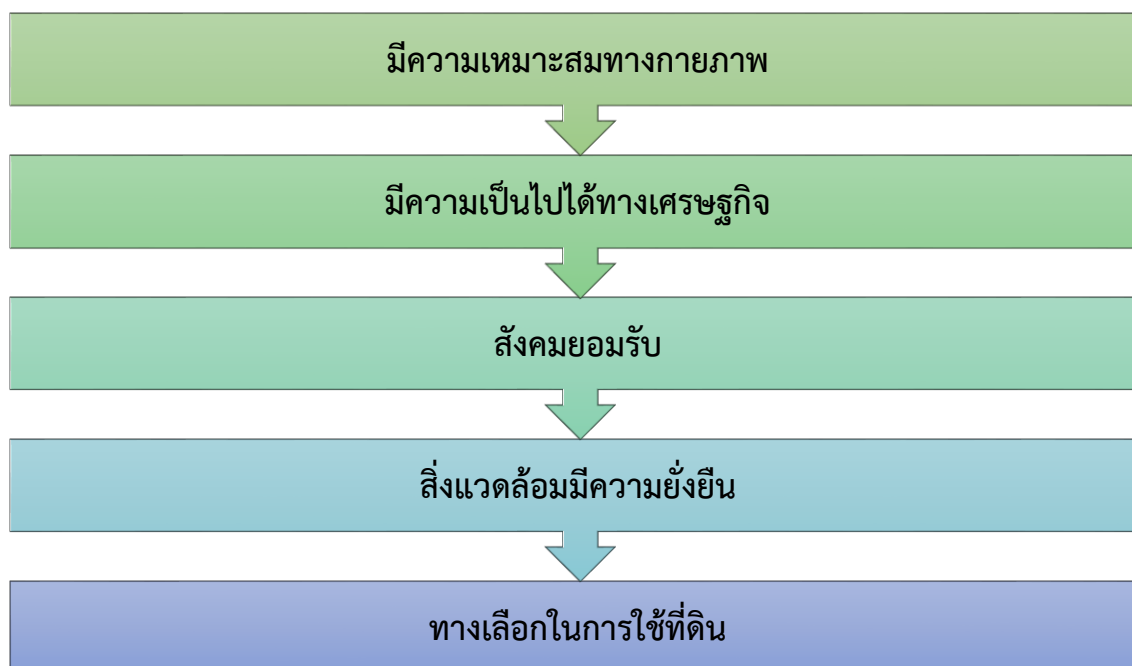
กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-8
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-7
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-20
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-20
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-6
เอกสารอ้างอิง	อ1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2534-2563	2-8
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-11
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563	2-14
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563	2-15
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563	2-17
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563	2-20
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-5
3-3 หน่วยงานที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-11
3-4 สมบัติดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-13
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-17
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	4-3
5-1 ขึ้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	5-5
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-9
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-11
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-12

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-3
2-2 ความลาดชัน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-4
2-3 ภูมิประเทศ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-5
2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอุทัยธานี	2-9
2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุทัยธานี	2-10
2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-13
2-7 สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-15
2-8 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	2-21
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-2
3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-3
3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-4
3-4 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-6
3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-7
3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-15
3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-16
3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	3-18
4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	4-4
4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	4-6
4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	4-7
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	6-19
6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	6-20
7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	7-6
7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ	7-8

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณลัดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวณทลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขึ้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทพวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขอบเขตการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพยานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของ ดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี ชีวิตปลอดภัย”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลห้วยแห้ง ตั้งอยู่ถนนสายบ้านไร่-ลานสัก หมู่ที่ 6 บ้านนา ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองอุทัยธานี มีเนื้อที่ 108.64 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 67,903 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลห้วยคต อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลทัพหลวงและตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลการุ้ง, ตำบลหุช้าง อำเภอบ้านไร่ จ.อุทัยธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลเจ้าวัด, ตำบลคอกควาย อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ตำบลห้วยแห้งมีถนนสายหลัก คือ ถนนสายบ้านไร่ - ลานสัก ระยะทาง 7 กิโลเมตร ทางหลวงชนบทหมายเลข 3282 (สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม, 2563)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านห้วยแห้ง
- หมู่ที่ 2 บ้านผาทั่ง
- หมู่ที่ 3 บ้านปากกล้วย
- หมู่ที่ 4 บ้านนาทุ่งเชือก
- หมู่ที่ 5 บ้านสระ
- หมู่ที่ 6 บ้านนา
- หมู่ที่ 7 บ้านห้วยพลู
- หมู่ที่ 8 บ้านเขาขวาง
- หมู่ที่ 9 บ้านแม่ระมาดพัฒนา

(คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแห้ง, 2564)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

บ้านห้วยแห้ง เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2482 ประมาณ 62 ปี มาแล้ว แต่เดิมพื้นที่ในหมู่บ้านมีลำห้วยกระเสียวที่เหือดแห้งไม่มีน้ำไหลผ่าน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “ห้วยแห้ง” ชาวบ้านในหมู่บ้านส่วนใหญ่มิเชื่อสาຍมาจากลาวเวียงจันทร์ (คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแห้ง, 2564)

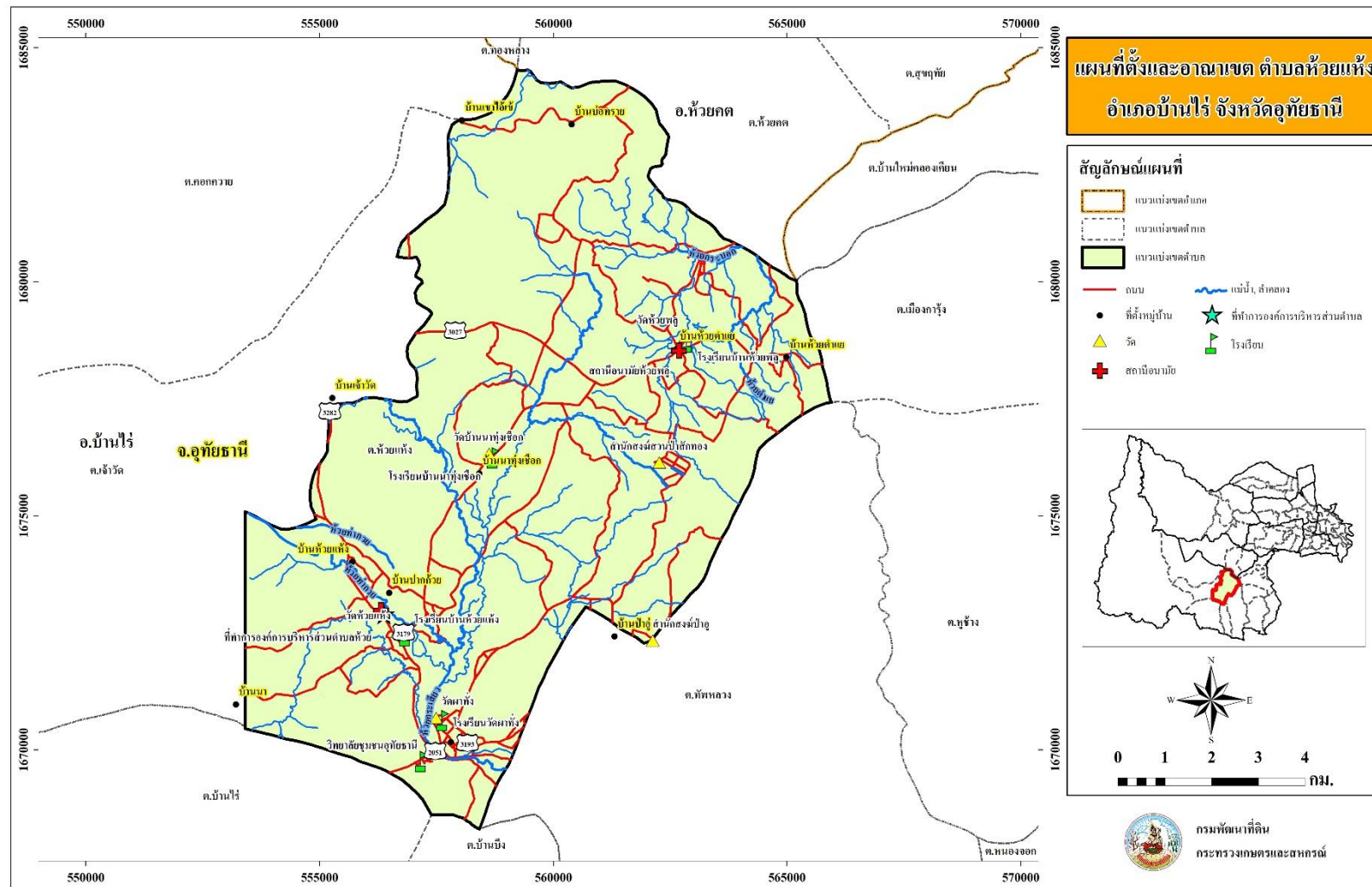
2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบถึงพื้นที่สูงชัน โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาเป็น 0-2 เปอร์เซ็นต์ และ 5-12 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 150-350 เมตร โดยด้านทิศตะวันออก ตอนกลางของตำบลเป็นพื้นที่สูงชันลาดเทสู่ที่ราบระหว่างเนินเขาซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม และที่ราบทางตอนใต้เป็นพื้นที่รับน้ำของลำน้ำสาขาที่ไหลมารวมกับห้วยกระเสียวซึ่งเป็นลำน้ำสำคัญของตำบล

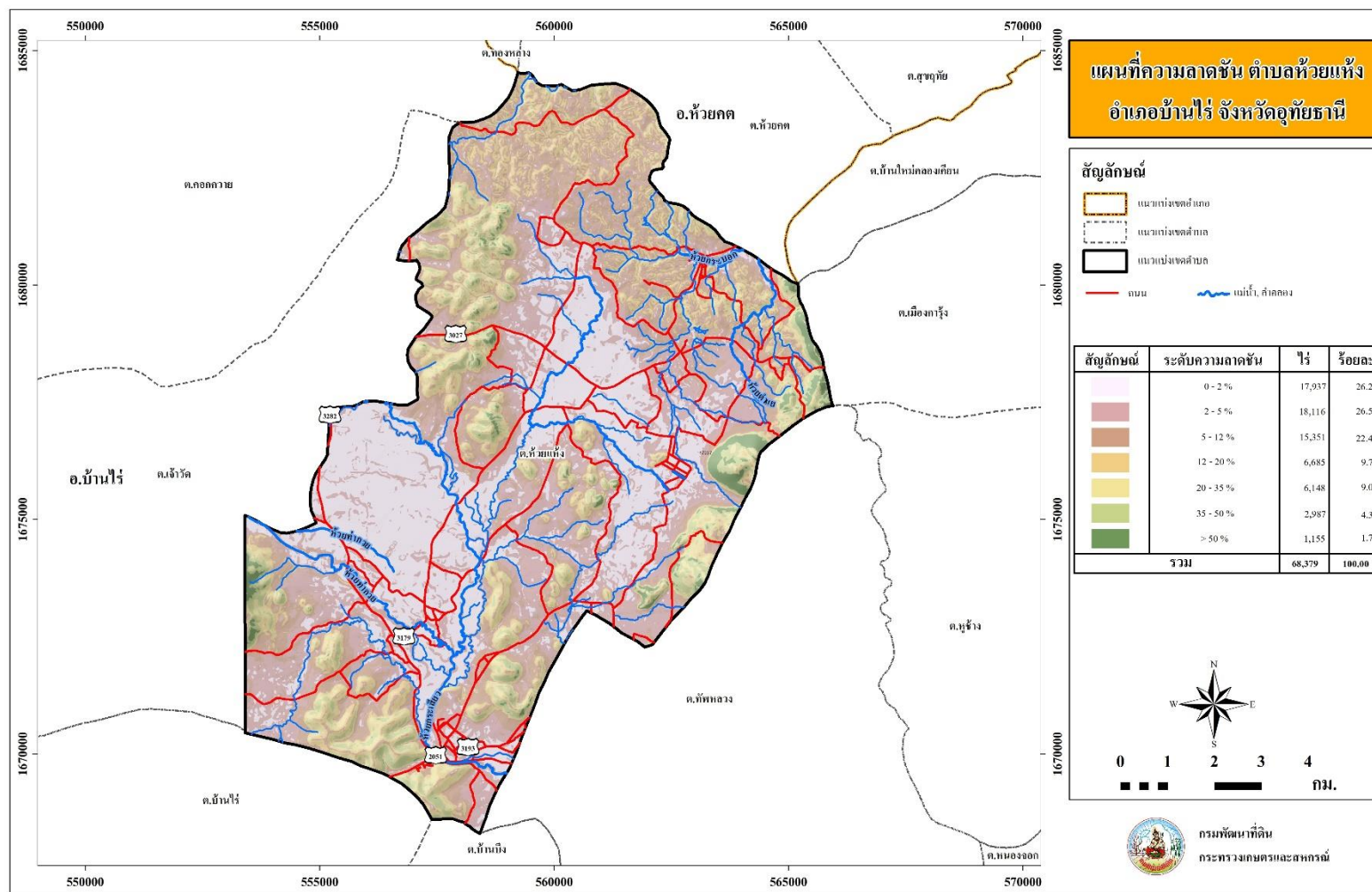
(รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

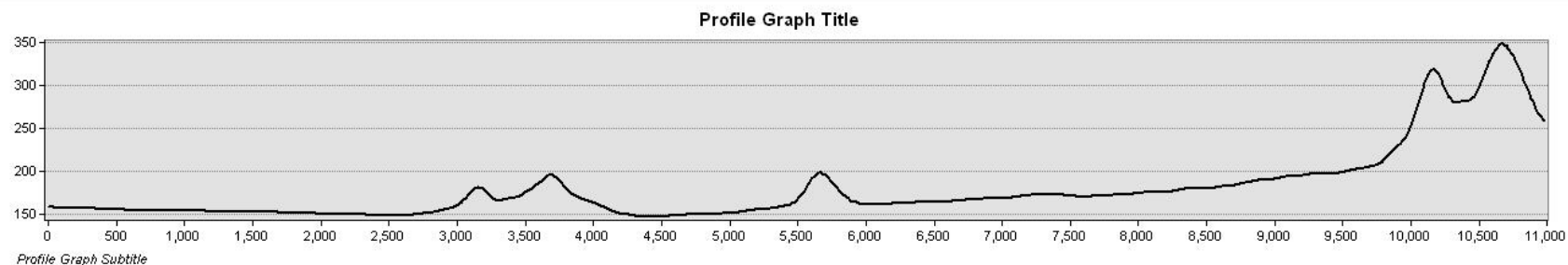
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี

ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

ระยะทาง (เมตร)

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่จังหวัดอุทัยธานี

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดอุทัยธานีมีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดอุทัยธานี ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังมีพายุดีเปรสชันและพายุไต้ฝุ่นพัดผ่านมาจากทะเลจีนใต้เข้ามาเป็นครั้งคราว ส่งผลทำให้เกิดฤดูกาลต่างๆ ได้แก่

จากข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของกรมอุตุนิยมวิทยาจังหวัดอุทัยธานีที่มีข้อมูลสภาพภูมิอากาศเพียง 4 ปี ด้วยเพิ่มการจัดตั้งสถานีตรวจวัดภูมิอากาศในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ จึงได้ใช้ข้อมูลสภาพภูมิอากาศของจังหวัดนครสวรรค์แทน ซึ่งสามารถแบ่งรายละเอียดของลักษณะภูมิอากาศในช่วงระยะเวลา 30 ปี คือ ปี พ.ศ. 2534-2563 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาล พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทรนำไอน้ำขึ้นมาทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปโดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปีและเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดเอาความแห้งแล้งและความหนาวเย็นลงมา

2.5.3 อุณหภูมิ

จังหวัดอุทัยธานี มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.4 องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปี 34.4 องศาเซลเซียส โดยพบอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน คือ 38.1 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปี 23.9 องศาเซลเซียส โดยพบอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม คือ 19.7 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

จังหวัดอุทัยธานี มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,159.2 มิลลิเมตร โดยในเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด 234.9 มิลลิเมตร และเดือนมกราคมมีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด คือ 6.2 มิลลิเมตร

2.5.5 ปริมาณน้ำฝนใช้ได้ (Effective Rainfall : ER)

ปริมาณน้ำฝนใช้ได้ คือ ปริมาณน้ำฝนที่เหลืออยู่ในดิน ซึ่งพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ภายหลังจากมีการไหลซึมลงไปในดินจนดินอิ่มตัวด้วยน้ำแล้วไหลบ่าออกมาเก็บกักในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีปริมาณน้ำฝนใช้ได้ 866.6 มิลลิเมตร ในเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝนใช้การได้มากที่สุด 146.6 มิลลิเมตร และเดือนมกราคมมีปริมาณน้ำฝนใช้การได้น้อยที่สุด คือ 6.1 มิลลิเมตร

2.5.6 ความชื้นสัมพัทธ์และศักยภาพการคายระเหยน้ำ

จังหวัดอุทัยธานี พบว่า มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 73.0 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณการคายระเหยน้ำเฉลี่ยตลอดปี 124.7 มิลลิเมตร ปริมาณการคายระเหยสูงสุด 167.4 มิลลิเมตรในเดือนเมษายน ปริมาณการคายระเหยต่ำสุด 97.0 มิลลิเมตร ในเดือนธันวาคม

2.5.7 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2534-2563) ณ สถานีตรวจอากาศนครสวรรค์ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะต่อการปลูกพืช ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนปกติอยู่ในช่วงระหว่างปลายเดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งในช่วงเดือนพฤศจิกายนนั้น เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนเพียงเล็กน้อยแต่เนื่องจากมีปริมาณน้ำที่สะสมไว้ในดิน จึงมีความชื้นในดินเพียงพอสำหรับปลูกพืชอายุสั้นได้ แต่ควรมีการวางแผนจัดการระบบการเพาะปลูกให้เหมาะสมสำหรับพื้นที่เพาะปลูกแต่ละแห่ง เนื่องจากอาจต้องอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำในไร่นาหรือน้ำชลประทานช่วยในการเพาะปลูกบ้าง

ช่วงระยะเวลามีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ดินมีความชื้นสูงและมีฝนตกชุกอยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงระยะเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝน เนื่องจากมีปริมาณฝน และการกระจายของฝนน้อย ทำให้ดินมีความชื้นไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชอยู่ในช่วงระหว่างปลายเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวถ้าพื้นที่เพาะปลูกแห่งใดมีการจัดการระบบชลประทานที่ดีก็สามารถปลูกพืชฤดูแล้งได้

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2534-2563

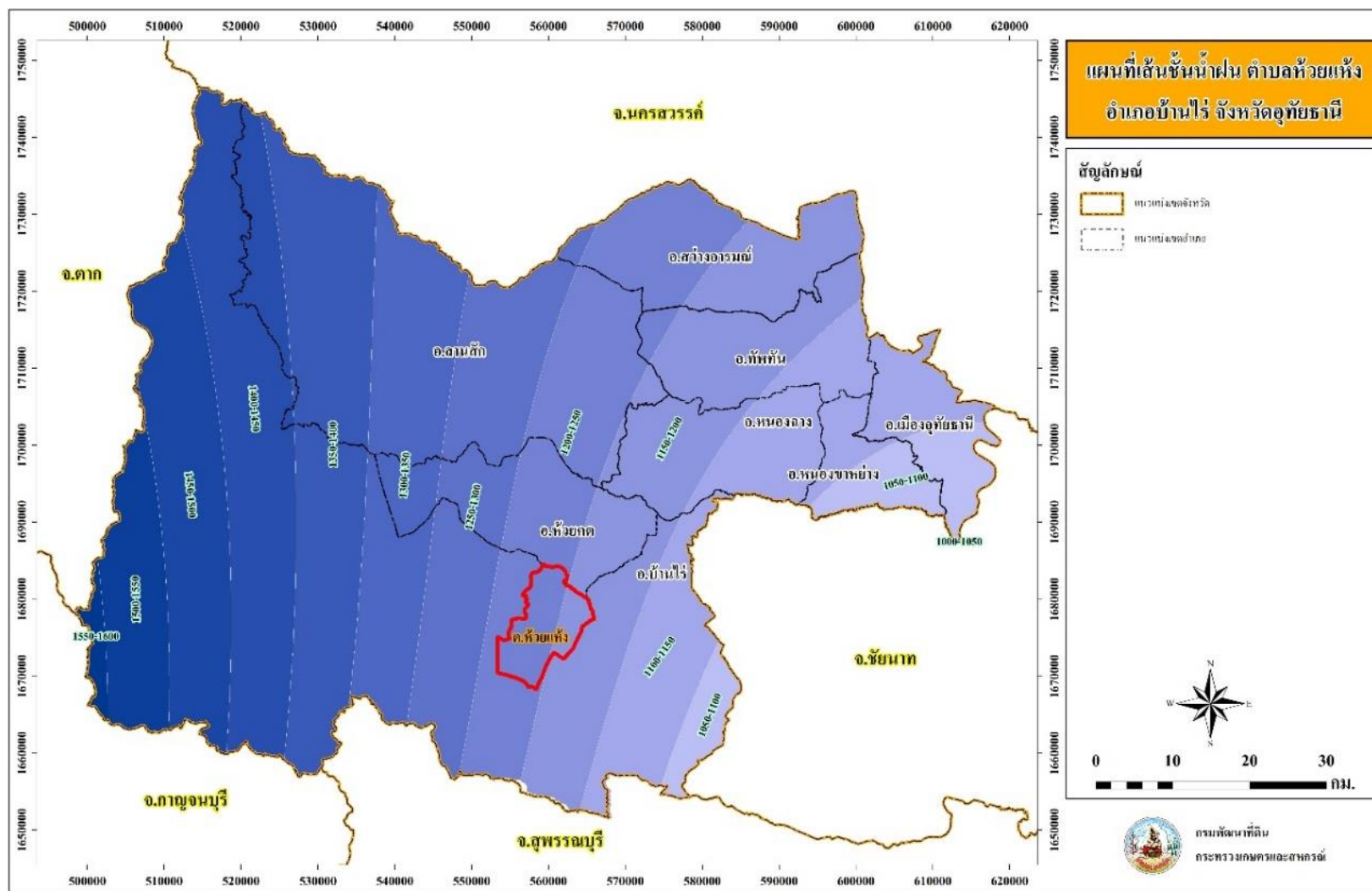
เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	น้ำฝนที่ใช้ ประโยชน์*	ศักยภาพการ คายระเหยน้ำ*
ม.ค.	19.7	32.9	25.7	68.0	6.2	2	6.1	102.9
ก.พ.	22.1	35.1	28.0	64.0	13.7	2	13.4	119.0
มี.ค.	24.9	37.0	30.3	63.0	36.7	4	34.5	158.4
เม.ย.	26.3	38.1	31.5	65.0	62.6	6	56.3	167.4
พ.ค.	26.1	36.4	30.3	73.0	160.9	14	119.5	151.0
มิ.ย.	25.7	34.9	29.5	76.0	138.7	15	107.9	129.0
ก.ค.	25.3	34.2	29.0	77.0	145.6	17	111.7	123.1
ส.ค.	25.1	33.7	28.6	79.0	178.1	19	127.3	117.8
ก.ย.	24.8	33.3	28.2	83.0	234.9	18	146.6	110.4
ต.ค.	24.2	32.9	27.9	82.0	153.6	13	115.9	115.9
พ.ย.	22.3	32.7	27.0	75.0	21.0	3	20.3	104.7
ธ.ค.	19.7	31.9	25.2	70.0	7.2	1	7.1	97.0
รวม	-	-	-	-	1,159.2	114.0	866.6	1,496.6
เฉลี่ย	23.9	34.4	28.4	73.0	-	-	-	124.7

หมายเหตุ : * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

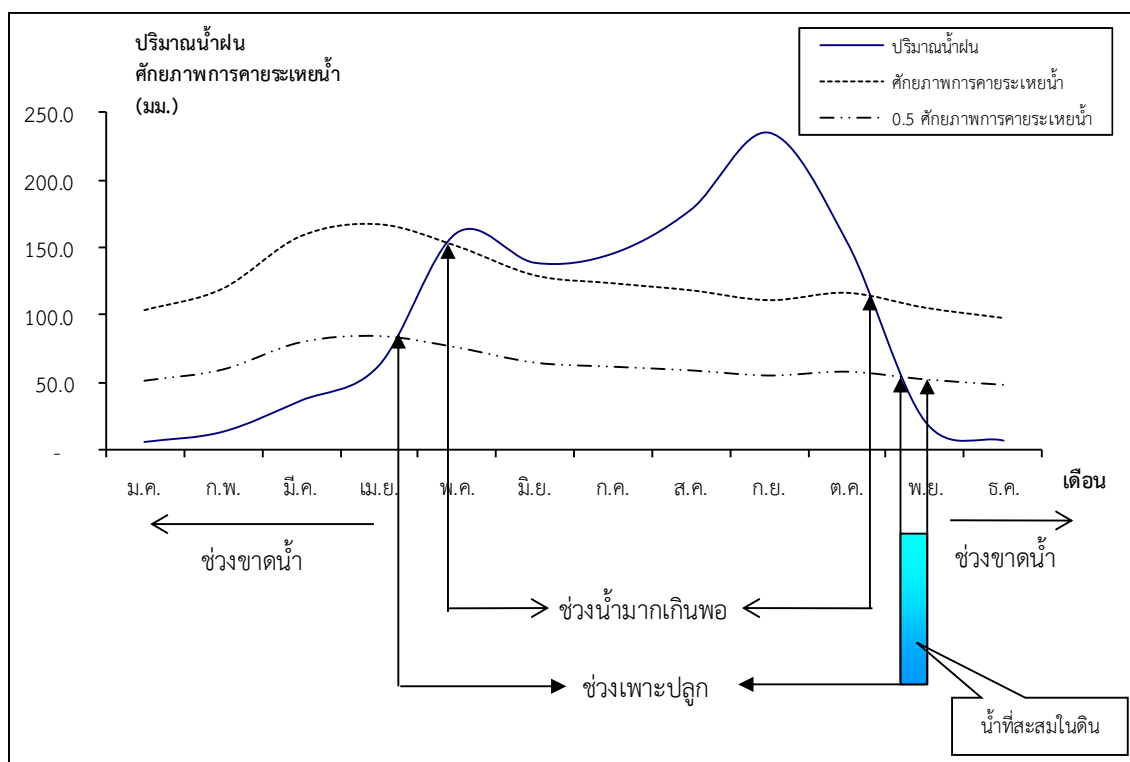
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุทัยธานี

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,228 ไร่ หรือร้อยละ 3.26 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 49,032 ไร่ หรือร้อยละ 71.41 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 41,761 ไร่ หรือร้อยละ 60.78 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 823 ไร่ หรือร้อยละ 1.20 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก หม่อน และไม้ปลูกเพื่อการค้า
 - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 450 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะม่วง มะม่วงพืชมพวนต์ กล้วย มะขาม ลำไย และมะนาว
 - 2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก
 - 2.6) หุ้ญญาลี้อยสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 100 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หุ้ญญาลี้อยสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก
- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 10,912 ไร่ หรือร้อยละ 15.96 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบ รอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือร้อยละ 1.51 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ลำห้วย ลำคลอง หนอง และบ่อน้ำในไร่นา

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 346 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ

(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,228	3.26
A	พื้นที่เกษตรกรรม	49,032	71.41
A101	นาข้าว	114	0.17
A200	ไร่ร้าง	248	0.36
A202	ข้าวโพด	5,546	7.82
A203	อ้อย	31,470	46.02
A204	มันสำปะหลัง	4,497	6.58
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	20	0.03
A301	ไม้ยืนต้นผสม	57	0.08
A302	ยางพารา	4,837	7.07
A303	ปาล์มน้ำมัน	1,077	1.57
A304	ยูคาลิปตัส	61	0.09
A305	สัก	517	0.76
A314	หม่อน	9	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	6	0.01
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	1	0.01
A401	ไม้ผลผสม	148	0.22
A407	มะม่วง	130	0.19
A408	มะม่วงหิมพานต์	31	0.04
A411	กล้วย	64	0.09
A412	มะขาม	66	0.10
A413	ลำไย	2	0.00
A422	มะนาว	8	0.01
A502	พืชผัก	23	0.03
A701	พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์	18	0.03

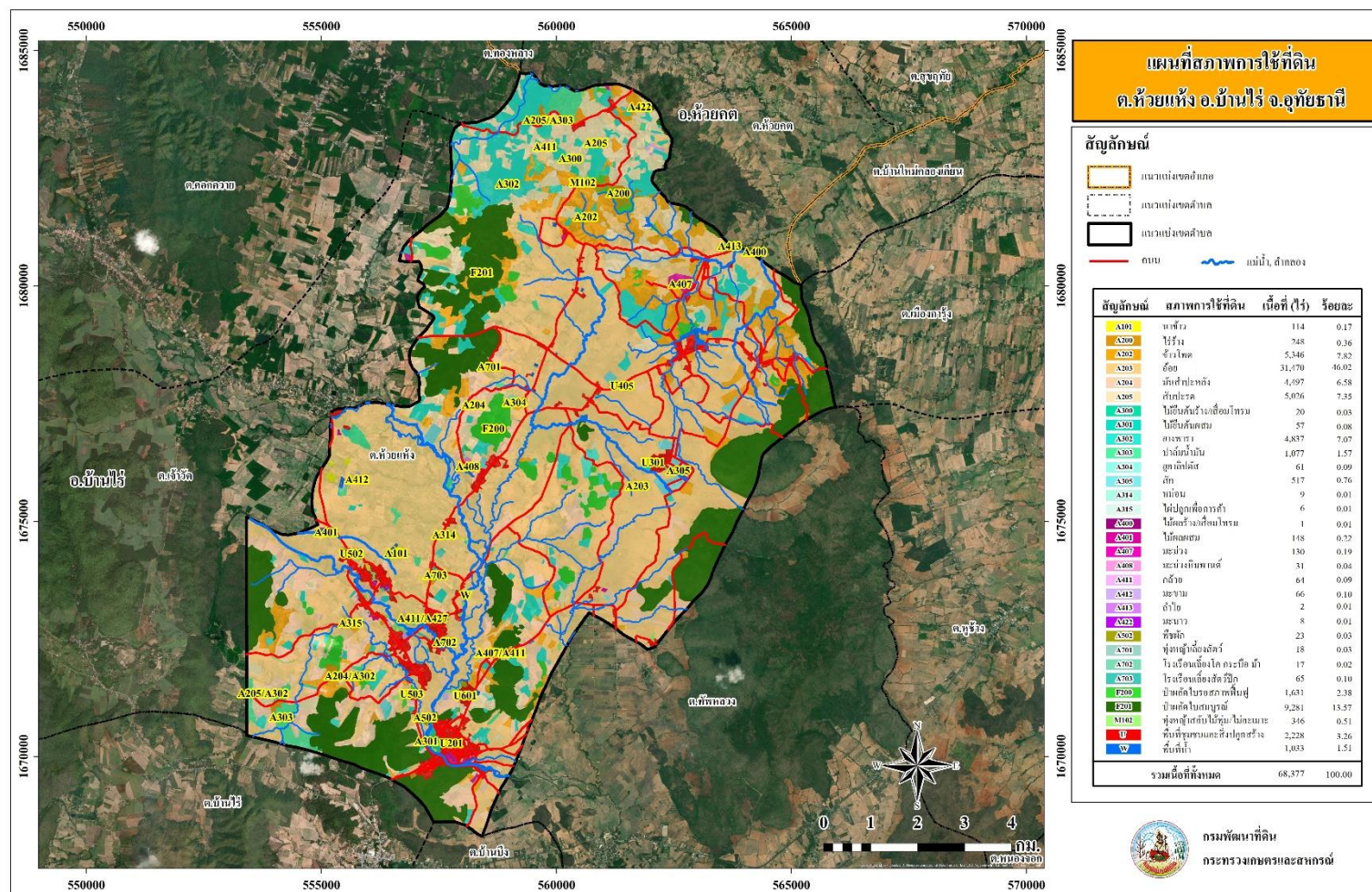
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	17	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	65	0.10
F	พื้นที่ป่าไม้	10,912	15.96
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	1,631	2.38
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	9,281	13.58
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	346	0.51
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	346	0.51
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,033	1.51
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		68,377	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2558 พบว่าประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลห้วยแห้ง มีประชากรรวม 4,881 คน แยกเป็นชาย 2,385 คน เป็นหญิง 2,496 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 50.06 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,640 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,076 ครัวเรือน หรือร้อยละ 65.61 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 564 ครัวเรือน หรือร้อยละ 34.39 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลห้วยแห้ง	1,640	2,385	2,496	4,881
หมู่ที่ 1 บ้านห้วยแห้ง	236	368	401	769
หมู่ที่ 2 บ้านผาตั้ง	309	447	443	890
หมู่ที่ 3 บ้านปากกล้วย	189	279	283	562
หมู่ที่ 4 บ้านนาทุ่งเชือก	193	283	279	562
หมู่ที่ 5 บ้านสระ	163	242	290	532
หมู่ที่ 6 บ้านนา	160	203	203	406
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยพลู	183	258	153	306
หมู่ที่ 8 บ้านเขาขวาง	97	153	153	306
หมู่ที่ 9 บ้านแม่ระมาดพัฒนา	110	152	160	312

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)

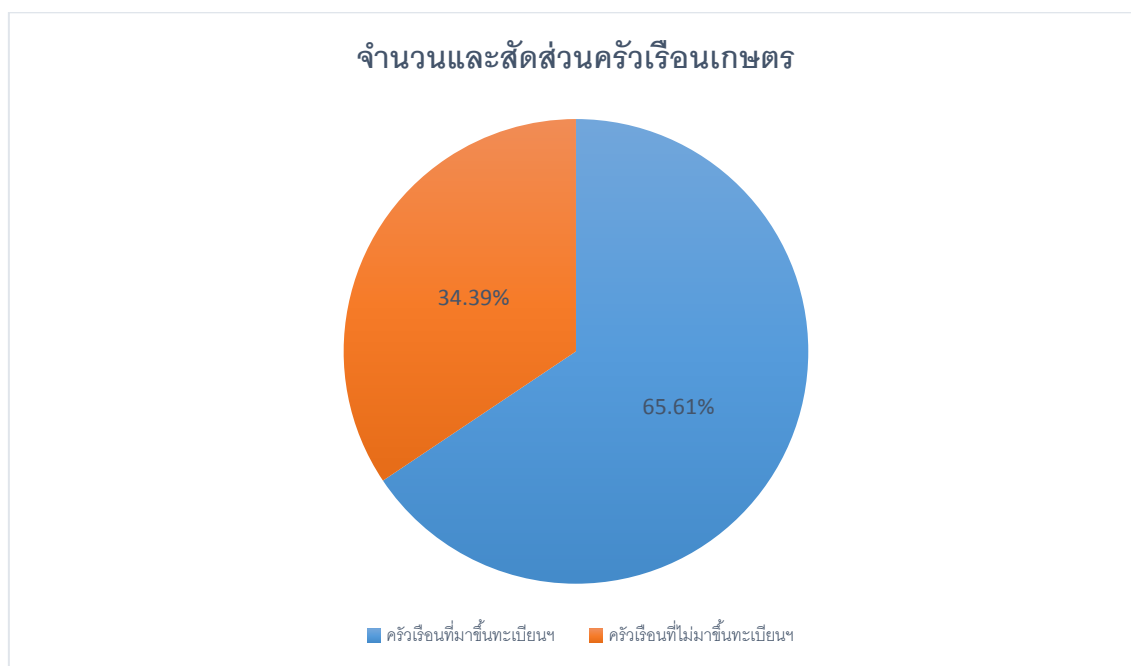

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
ปี 2563

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,640	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,076	65.61
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	564	34.39

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2563)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2558)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2563 สภาพทั่วไปของตำบลห้วยแห้ง ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลห้วยแห้ง มีถนนสายหลัก คือ ถนนสายบ้านไร่ - ลานสัก ทางหลวงชนบทหมายเลข 3282 ทางหลวงชนบท หมายเลข 3027 (ถนนเจ้าวัด-วังหิน) ทางหลวงชนบท ถนนรพช.อน.3179 (บ้านห้วยแห้ง-บ้านนาทุ่งเชือก) และได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่างเพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตำบลห้วยแห้งมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีการขยายเขตไฟฟ้าเป็นบางจุด

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลห้วยแห้งมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำน้ำ ลำห้วย จำนวน 9 สาย ดังนี้ ลำห้วยท่ากวย ลำห้วยกระเสียว ลำห้วยลำพอง ลำห้วยอีมาด ลำห้วยทุ่งพง ลำห้วยป่าอู ลำห้วยหนองปรือ ลำห้วยกระบอก ลำห้วยพุดอน แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝาย อ่างเก็บน้ำ บ่อบาดาลสาธารณะ น้ำประปาในหมู่บ้าน แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา ระดับก่อนวัยเรียน 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยแห้ง หมู่ที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาทั่ง หมู่ที่ 2 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยพลู หมู่ที่ 7 ระดับประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนวัดห้วยแห้ง โรงเรียนบ้านห้วยพลู โรงเรียนวัดผาทั่ง และโรงเรียนบ้านนาทุ่งเชือก โรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง กศน. ตำบลห้วยแห้ง หมู่ที่ 6 และระดับอุดมศึกษา 1 แห่ง วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ การสาธารณสุขในตำบล 2 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยพลู โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยแห้ง สถาบันและองค์กรทางศาสนา จำนวน 5 แห่ง วัดผาทั่ง วัดบ้านนาทุ่งเชือก วัดห้วยแห้ง วัดห้วยพลู และสำนักสงฆ์ป่าสักทอง ความปลอดภัยในตำบล มีป้อมยามตำรวจประจำตำบล จำนวน 2 คน เเวรยามประจำหมู่บ้าน จำนวน 90 คน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 74 คน OTOP-ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ศูนย์ผ้าทอลานโบราณบ้านผาทั่ง 1 แห่ง ศูนย์ให้บริการประจำตำบล ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ประจำตำบล 1 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลห้วยแห้ง 1 แห่ง หน่วยธุรกิจใจในตำบล ได้แก่ ปั่นน้ำมันขนาดเล็ก 5 แห่ง อุซ่มมรด 9 แห่ง โรงเลี้ยงสัตว์ 6 แห่ง โรงสีข้าวขนาดเล็ก 1 แห่ง ร้านอาหาร 17 แห่ง ร้านค้าทั่วไป 74 แห่ง และห้องสมุดประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยแห้ง มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น วัดผาทั่ง วัดห้วยแห้ง ศูนย์ผ้าทอลานโบราณผาทั่ง

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563

สภาพสังคม	จำนวน
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (แห่ง)	9
ลำห้วยท่ากวย	1
ลำห้วยกระเสียว	1
ลำห้วยลำพง	1
ลำห้วยอีมาด	1
ลำห้วยทุ่งพง	1
ลำห้วยป่าอู	1
ลำห้วยหนองปรือ	1
ลำห้วยกระบอก	1
ลำห้วยพุดอน	1
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	
ฝาย	5
อ่างเก็บน้ำ (เขาแหลม พุดอน ห้วยพลู)	3
บ่อบาดาล	8
สระสาธารณะ	11
ประปาหมู่บ้าน	10
สถานการศึกษา	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	4
โรงเรียนขยายโอกาส	1
โรงเรียนระดับอุดมศึกษา	1
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (แห่ง)	2
วัด (แห่ง)	5
ป้อมยามตำรวจประจำตำบล (คน)	2
เวรยามประจำหมู่บ้าน (คน)	90
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) (คน)	74
ศูนย์ผ้าทอลานโบราณบ้านผาตั้ง	1
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล (แห่ง)	1
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลห้วยแห้ง (แห่ง)	1
ปั๊มน้ำมันขนาดเล็ก	5
อุโมงค์มรดก	9
โรงเรียนสัตว	6

ตารางที่ 2-5 (ต่อ)

สภาพสังคม	จำนวน
โรงเรียนขนาดเล็ก	1
ร้านอาหาร	17
ร้านค้าทั่วไป	74
ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน (แห่ง)	1
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
วัดผาตั้ง	1
วัดห้วยแห้ง	1
ศูนย์ผ้าทอลานโบราณผาตั้ง	1

ที่มา : คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยแห้ง (2563)

7) หมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอดินอาสาในตำบลห้วยแห้งมีจำนวน 10 ราย คือ

1. นายจิรัฐ คงหา	หมอดินอาสาระดับตำบล
2. นายลภ กัญญา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายสามารถ ละครวงษ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายบุญเยี่ยม แห้วเพชร	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายจิรเดช คงหา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายทองใบ คงหา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายสัญญา วรยศ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายสมยศ จันทร์ศรี	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายเนือง โพธิ์พันธ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายคี จุลพันธ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2563 ประชากรตำบลห้วยแห้ง จำนวน 4,881 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 14.01 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนในลุ่มน้ำห้วยกระสียว ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ อ้อย ข้าวโพด และมันสำปะหลัง ทำสวน ปลูกไม้ผลผสม มะม่วง กัลย มะขาม ปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสัก อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงโคเนื้อ และเลี้ยงแพะ นอกจากนี้หลังฤดูการทำไร่ ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างเสริม ได้แก่ รับจ้างทำไร่ และรับจ้างเลี้ยงสัตว์ ในส่วนกลุ่มแม่บ้านมีการรวมตัวกันทำหัตถกรรมในชุมชน ได้แก่ ผ้าทอลายโบราณบ้านผาตั้ง

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลห้วยแห้ง เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดผาตั้ง วัดห้วยแห้ง ศูนย์ทอผ้าโบราณบ้านผาตั้ง อ่างเก็บน้ำเขาแหลม อ่างเก็บน้ำพุบอบ และอ่างเก็บน้ำห้วยพลู ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง รองลงมา ได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงโคเนื้อ และเลี้ยงแพะ และด้านอาชีพประมง ตำบลห้วยแห้ง จะทำมาหากินตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ได้แก่ รับจ้างทำไร่ รับจ้างเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลห้วยแห้งมีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น ผ้าทอลายโบราณ

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบลเพราะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยแห้ง มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง คือ อ่างเก็บน้ำเขาแหลม ลำห้วยท่ากวย ลำห้วยกระเสียว ลำห้วยลำพง ลำห้วยอีมาด ลำห้วย พุ่งพง ลำห้วยป่าอู ลำห้วยหนองปรือ ลำห้วยกระบอก และลำห้วยพุบอน ฝ่าย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก มีพื้นที่หมู่บ้านที่ติดกับเขตพื้นที่ป่าไม้ คือ อุทยานแห่งชาติป่าปลายห้วยกระเสียวป่าเขาแหลม-เขาตาแย ป่าห้วยท่ากวย-ห้วยกระเวน เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของตำบล แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลห้วยแห้งในช่วงฤดูแล้ง

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 211,818.67 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 85,874.24 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 170,106.20 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 68,963.42 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 41,712.47 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 16,910.82 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8

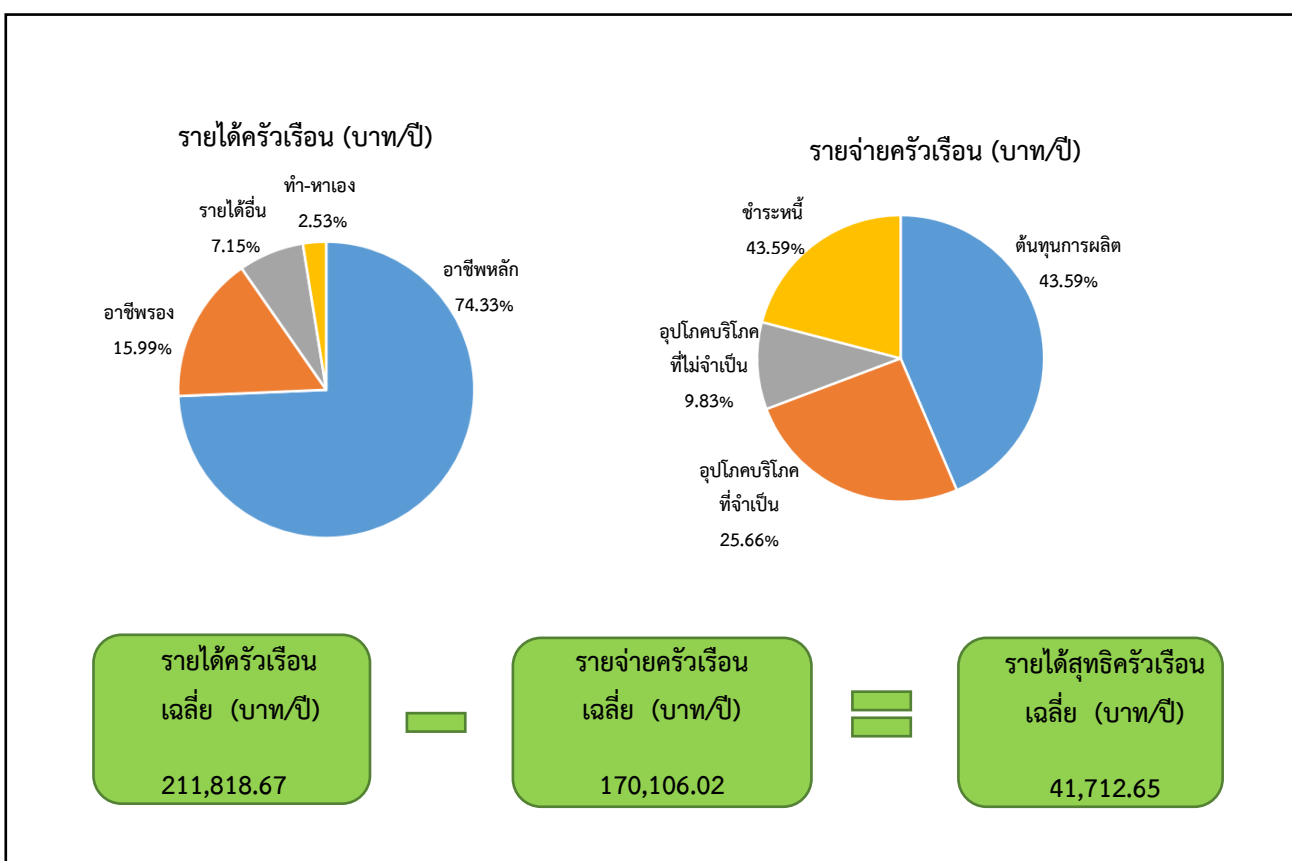
(กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่าย ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลห้วยแห้ง								
หมู่ที่ 1 บ้านห้วยแห้ง	173,938.78	35,119.38	12,673.72	10,366.84	232,098.72	90,081.88	163,954.02	63,633.64
หมู่ที่ 2 บ้านผาทั้ง	105,059.06	31,902.36	15,125.98	3,238.19	155,325.59	75,005.13	85,112.63	41,100.02
หมู่ที่ 3 บ้านปากกล้วย	180,347.52	45,137.59	16,358.87	5,821.99	247,665.96	103,316.27	150,837.59	62,923.37
หมู่ที่ 4 บ้านนาทุ่งเชือก	157,148.93	25,144.30	13,444.97	3,348.99	199,087.18	83,092.41	242,694.62	101,292.71
หมู่ที่ 5 บ้านสระ	125,258.57	49,344.14	27,542.14	3,280.14	205,425.00	81,703.13	167,460.71	66,603.69
หมู่ที่ 6 บ้านนา	175,311.83	33,386.02	8,737.63	7,726.88	225,162.37	85,122.36	192,804.35	72,889.45
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยพลู	133,442.45	12,824.82	8,450.79	2,354.68	157,072.73	60,816.46	123,860.21	47,957.02
หมู่ที่ 8 บ้านเขาขวาง	285,541.05	42,312.63	22,822.11	6,684.23	357,860.02	122,731.78	352,294.74	120,823.10
หมู่ที่ 9 บ้านแม่ระมาดพัฒนา	168,820.99	32,766.67	10,548.15	7,174.07	219,309.88	81,862.21	195,724.94	73,058.62

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าปลายห้วยกระเสียว ป่าเขาแหลม-เขาดำแย รวมกับพื้นที่ป่าห้วยกระเสียวอีกบางส่วน และป่าห้วยท่ากวย - ห้วยกระเวน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าปลายห้วยกระเสียว	เล่ม 82 ตอนที่ 21 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2508	11,782
ป่าเขาแหลม-เขาดำแย	เล่ม 90 ตอนที่ 172 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2516	25,690
รวมกับพื้นที่ป่าห้วยกระเสียว อีกบางส่วน		
ป่าห้วยท่ากวย-ห้วยกระเวน	เล่ม 83 ตอนที่ 117 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2509	5,237

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 15,456 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 17,541 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 2,840 ไร่

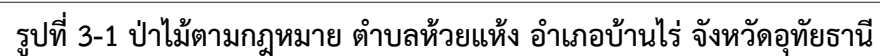
ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 1,871 ไร่
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 5,931 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 7,180 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 23,851 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 29,549 ไร่

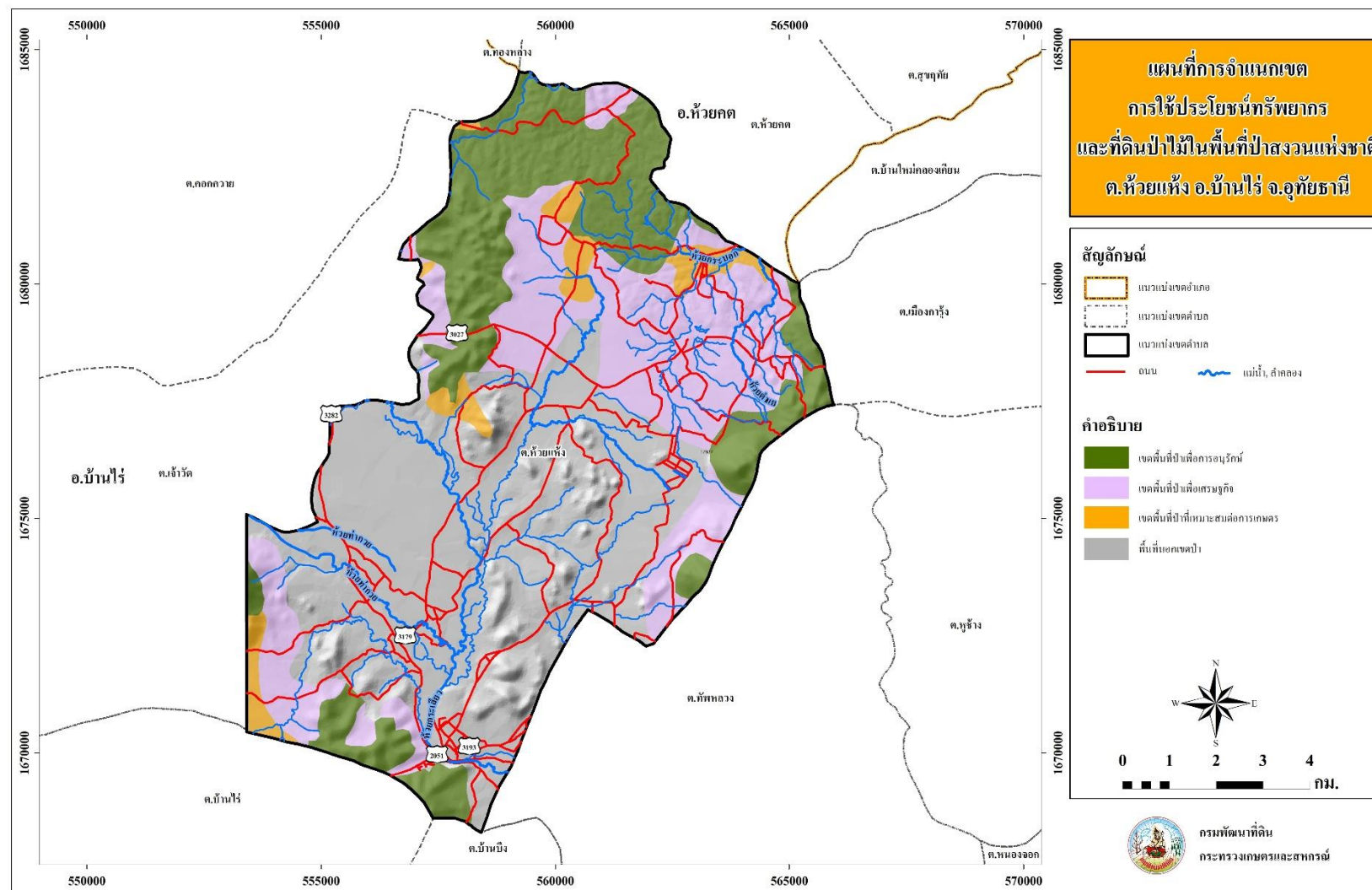
ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

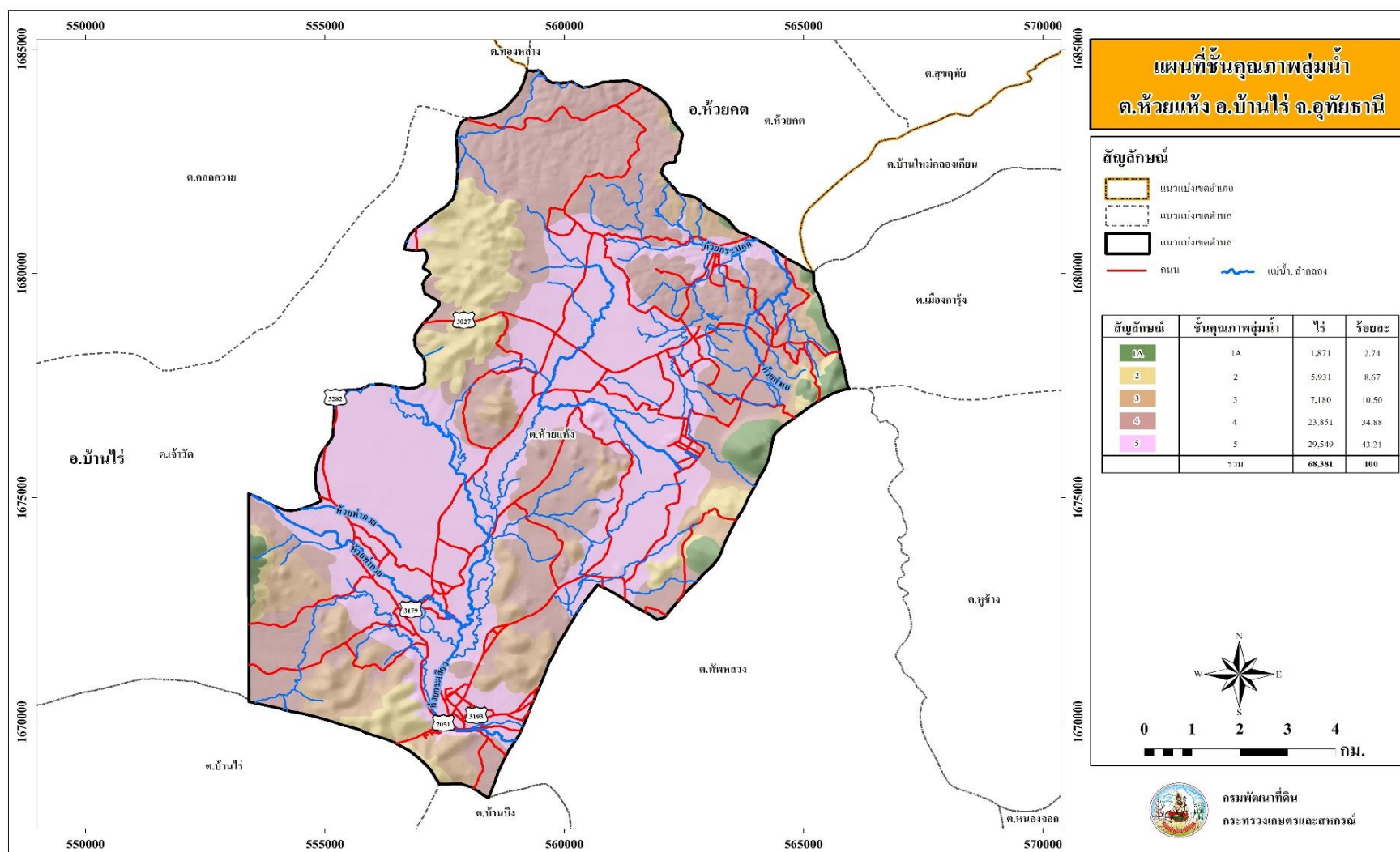

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยท่ากวย ลำห้วยลำพง ลำห้วยทุ่งพง ลำห้วยหนองปรือ ลำห้วยพุกอน ลำห้วยกระเสียว ลำห้วยอีมาด ลำห้วยป่าอู และลำห้วยกระบอก

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำเขาแหลม อ่างเก็บน้ำพุกอบ อ่างเก็บน้ำห้วยพลูบ่อน้ำในไร่นา จำนวน 82 บ่อ

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 8 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-4 ถึง 3-5

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

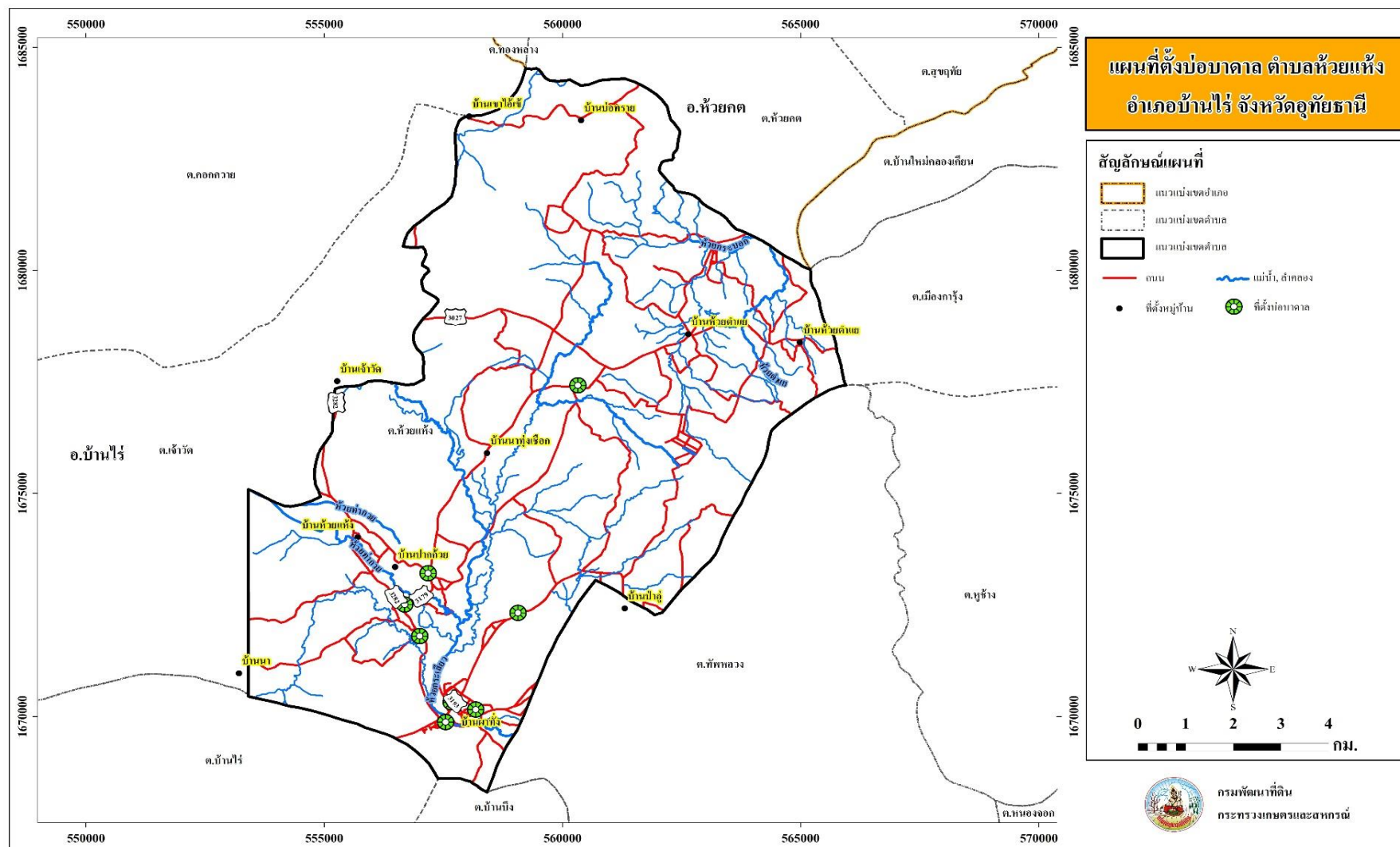
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	15.1257445	99.5500632	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	36.00	2.13
2	15.1082016	99.5365801	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	18.00	9.00
3	15.1036111	99.5356752	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	30.00	3.00
4	15.1337964	99.5326145	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	18.00	9.00
5	15.1717696	99.5616040	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	18.00	4.50
6	15.1061196	99.5414884	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	30.00	3.41
7	15.1211973	99.5310381	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	24.00	6.00
8	15.1273973	99.5280288	บ่ออุบโกล-บริโกล	ใช้ได้-น้ำจืด	42.00	9.00

หมายเหตุ : แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

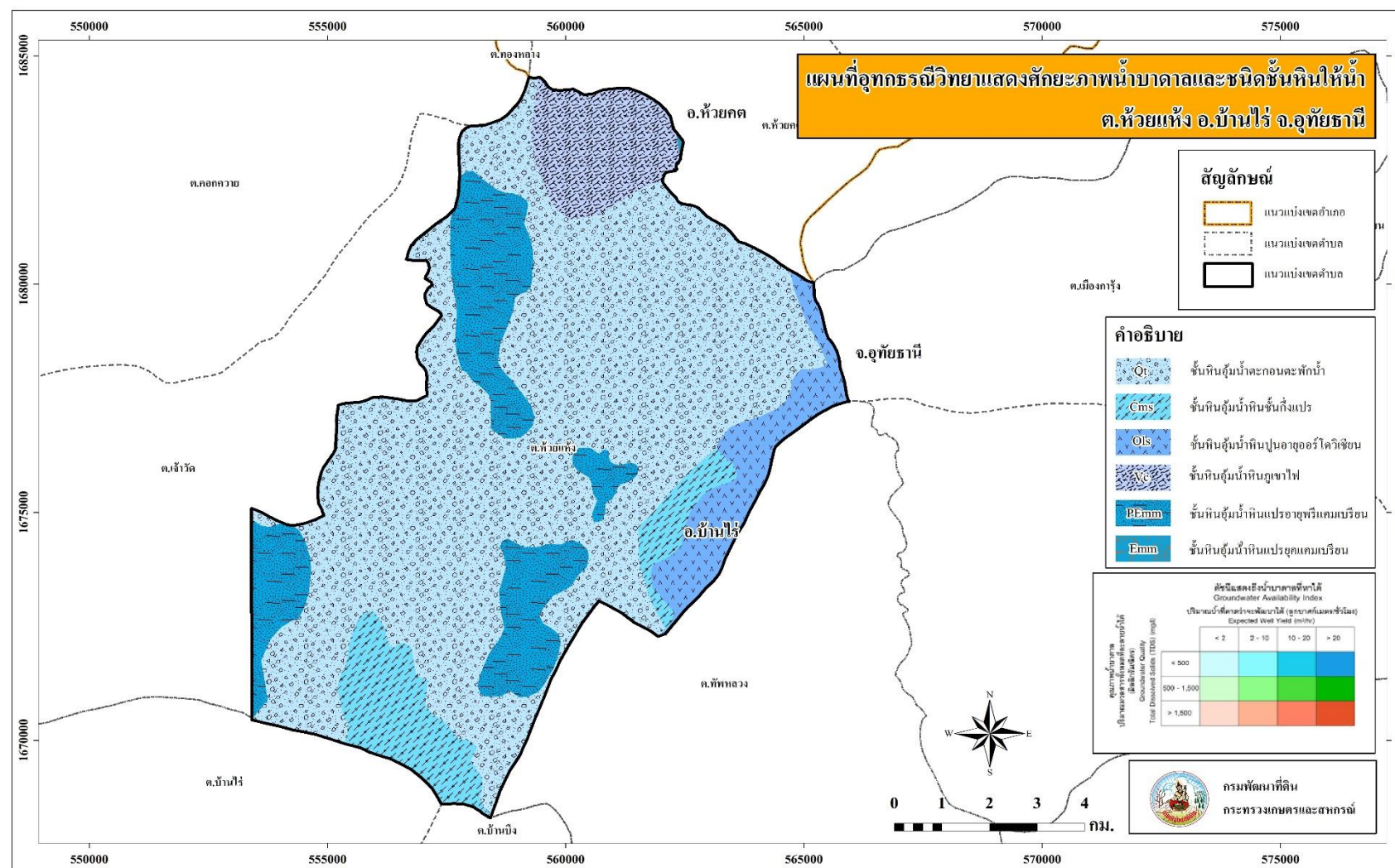
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 3-4 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย

1) ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินร่วนหยาบ (AC-mw,col) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน AC-mw,col-sLA : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 508 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของพื้นที่ตำบล

2) ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ (AC-wd,col) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sLA : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,087 ไร่ หรือร้อยละ 1.60 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,367 ไร่ หรือร้อยละ 3.49 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

3.1) หน่วยแผนที่ดิน Bar-sLB : ชุดดินบ้านไร่ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 923 ไร่ หรือร้อยละ 1.36 ของพื้นที่ตำบล

3.2) หน่วยแผนที่ดิน Bar-sLC : ชุดดินบ้านไร่ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,444 ไร่ หรือร้อยละ 2.13 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินกลางดง (Kld) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 6,333 ไร่ หรือร้อยละ 9.34 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

4.1) หน่วยแผนที่ดิน Kld-clB : ชุดดินกลางดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,969 ไร่ หรือร้อยละ 8.80 ของพื้นที่ตำบล

4.2) หน่วยแผนที่ดิน Kld-clC : ชุดดินกลางดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 364 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล

5) ดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทา (Kpg-gm) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm-sLA/b : ดินคล้ายชุดดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 172 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่ตำบล

6) ดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด (Kpg-gm,fl) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kpg-gm,fl-sLA : ดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,023 ไร่ หรือร้อยละ 2.98 ของพื้นที่ตำบล

7) ดินเขาพลองที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Kpg-mw) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kpg-mw-sLA : ดินเขาพลองที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,952 ไร่ หรือร้อยละ 10.25 ของพื้นที่ตำบล

8) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 5,602 ไร่ หรือร้อยละ 8.25 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

8.1) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-sLA : ชุดดินเขาพลอง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,284 ไร่ หรือร้อยละ 6.31 ของพื้นที่ตำบล

8.2) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-sLB : ชุดดินเขาพลอง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,318 ไร่ หรือร้อยละ 1.94 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 6,892 ไร่ หรือร้อยละ 10.15 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

9.1) หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB : ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,349 ไร่ หรือร้อยละ 9.35 ของพื้นที่ตำบล

9.2) หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLC : ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 543 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของพื้นที่ตำบล

10) หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินลาดหญ้าและชุดดินท่ายาง (Ly-Ty) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-Ty-sLC : หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินลาดหญ้าและชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,951 ไร่ หรือร้อยละ 8.76 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินทับเสลา (Tas) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 11,318 ไร่ หรือร้อยละ 16.66 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

11.1) หน่วยแผนที่ดิน Tas-gsLC : ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 564 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของพื้นที่ตำบล

11.2) หน่วยแผนที่ดิน Tas-gsLD : ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,575 ไร่ หรือร้อยละ 15.57 ของพื้นที่ตำบล

11.3) หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslE : ชุดดินทับเสา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 179 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของพื้นที่ตำบล

12) ชุดดินท่ายาง (Ty) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,729 ไร่ หรือร้อยละ 4.01 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

12.1) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,283 ไร่ หรือร้อยละ 1.89 ของพื้นที่ตำบล

12.2) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,083 ไร่ หรือร้อยละ 1.59 ของพื้นที่ตำบล

12.3) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslE : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 363 ไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของพื้นที่ตำบล

13) ดินอุทัยที่มีจุดประสีเทา (Uti-gm) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Uti-gm-sIA/b : ดินอุทัยที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 188 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินวังสะพุง (Ws) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 702 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของพื้นที่ตำบล

15) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ สภาพพื้นที่สูงชันถึงสูงชันมากที่สุด มีเนื้อที่ 11,818 ไร่ หรือร้อยละ 17.40 ของพื้นที่ตำบล

16) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,261 ไร่ หรือร้อยละ 4.80 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

16.1) หน่วยแผนที่ดิน U : พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,228 ไร่ หรือร้อยละ 3.28 ของพื้นที่ตำบล

16.2) หน่วยแผนที่ดิน W : พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือร้อยละ 1.52 ของพื้นที่ตำบล

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และรูปที่ 3-6 ถึง 3-7

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
AC-mw,col-sIA	ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	508	0.75
AC-wd,col-sIA	ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,087	1.60
Bar-slB	ชุดดินบ้านไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	923	1.36
Bar-slC	ชุดดินบ้านไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,444	2.13
Kld-clB	ชุดดินกลางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,969	8.80
Kld-clC	ชุดดินกลางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	364	0.54
Kpg-gm-sIA/b	ดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	172	0.25
Kpg-gm,fl-sIA	ดินเขาพลองที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,023	2.98
Kpg-mw-sIA	ดินเขาพลองที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	6,952	10.25
Kpg-sIA	ชุดดินเขาพลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,284	6.31
Kpg-slB	ชุดดินเขาพลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,318	1.94
Ly-slB	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	6,349	9.35
Ly-slC	ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	543	0.80
Ly-Ty-slC	หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินลาดหญ้าและชุดทำยาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	5,951	8.76
Tas-gsLC	ชุดดินทับเสา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	564	0.83
Tas-gsLD	ชุดดินทับเสา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	10,575	15.57
Tas-gsLE	ชุดดินทับเสา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	179	0.26
Ty-gsLC	ชุดดินทำยาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,283	1.89
Ty-gsLD	ชุดดินทำยาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	1,083	1.59
Ty-gsLE	ชุดดินทำยาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	363	0.53
Uti-gm-sIA/b	ดินอุทัยที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	188	0.28
Ws-clC	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	702	1.03

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	11,818	17.40
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,228	3.28
W	พื้นที่น้ำ	1,033	1.52
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		67,903	100.00

ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
AC-mw, col-sIA	0-2	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	สูงปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	508	0.75
AC-wd, col-sIA	2-5	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ปานกลาง	1,087	1.60
Bar-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ต่ำ	923	1.36
Bar-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,444	2.13
Kld-clB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	ต่ำปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	5,969	8.80
Kld-clC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ปานกลาง	364	0.54
Kpg-gm-sIA/b	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ปานกลาง	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	172	0.25
Kpg-gm,fl-sIA	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	ต่ำปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	2,023	2.98
Kpg-mw-sIA	0-2	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	6,952	10.25
Kpg-sIA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	4,284	6.31
Kpg-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	1,318	1.94
Ly-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	6,349	9.35
Ly-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	543	0.80
Ly-Ty-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	5,951	8.76
					/0-50						
Tas-gslC	5-12	ดี	<10	35-75	0-50	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ปานกลาง	564	0.83
Tas-gslD	12-20	ดี	<10	35-75	0-50	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ปานกลาง	10,575	15.57

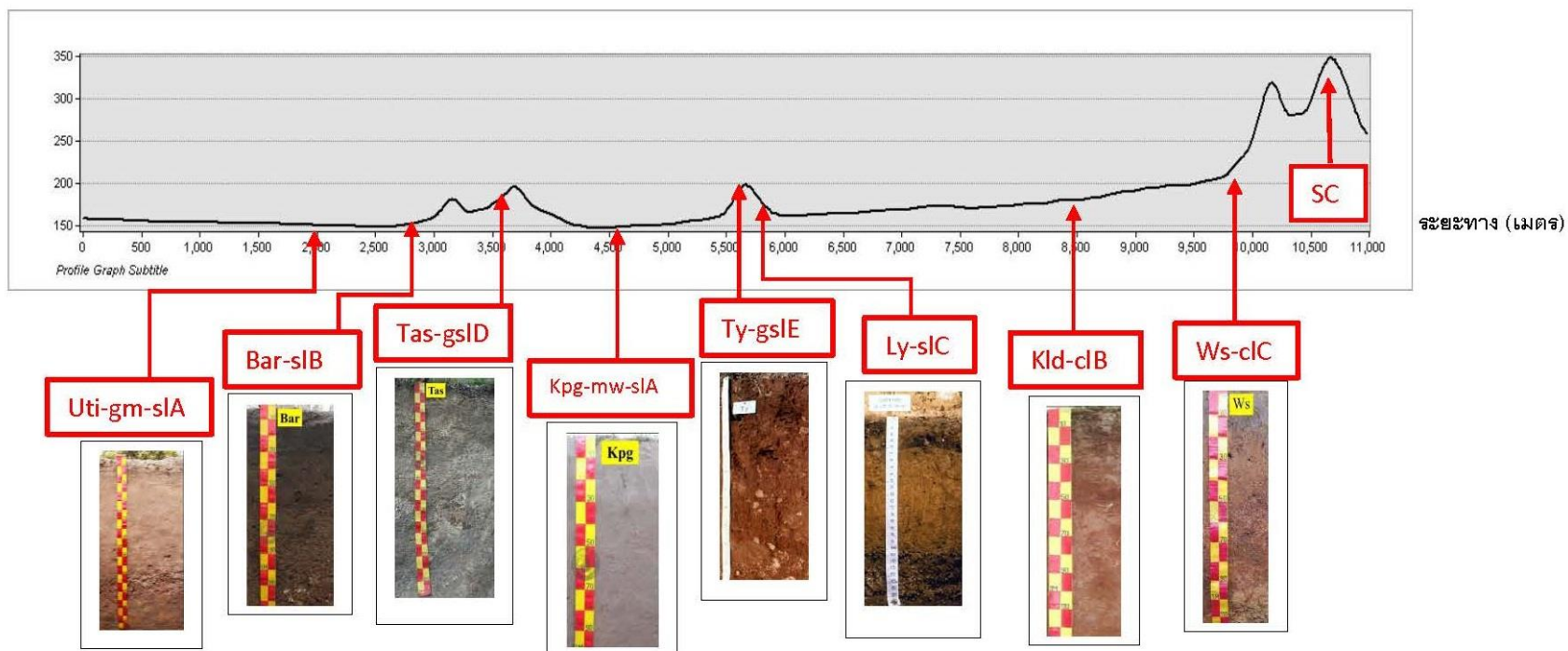
ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Tas-gslE	20-35	ดี	<10	35-75	0-50	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ปานกลาง	179	0.26
Ty-gslC	5-12	ดี	<10	<35	25-50	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	1,283	1.89
Ty-gslD	12-20	ดี	<10	<35	25-50	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	1,083	1.59
Ty-gslE	20-35	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	363	0.53
Uti-gm-slA/b	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ปานกลาง	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	188	0.28
Ws-clC	5-12	ดี	10-20	35-75	50-100	ค่อนข้างต่ำ	สูงปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	702	1.03
SC										11,818	17.40
U										2,228	3.28
W										1,033	1.52
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										62,309	100.00

ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2563)

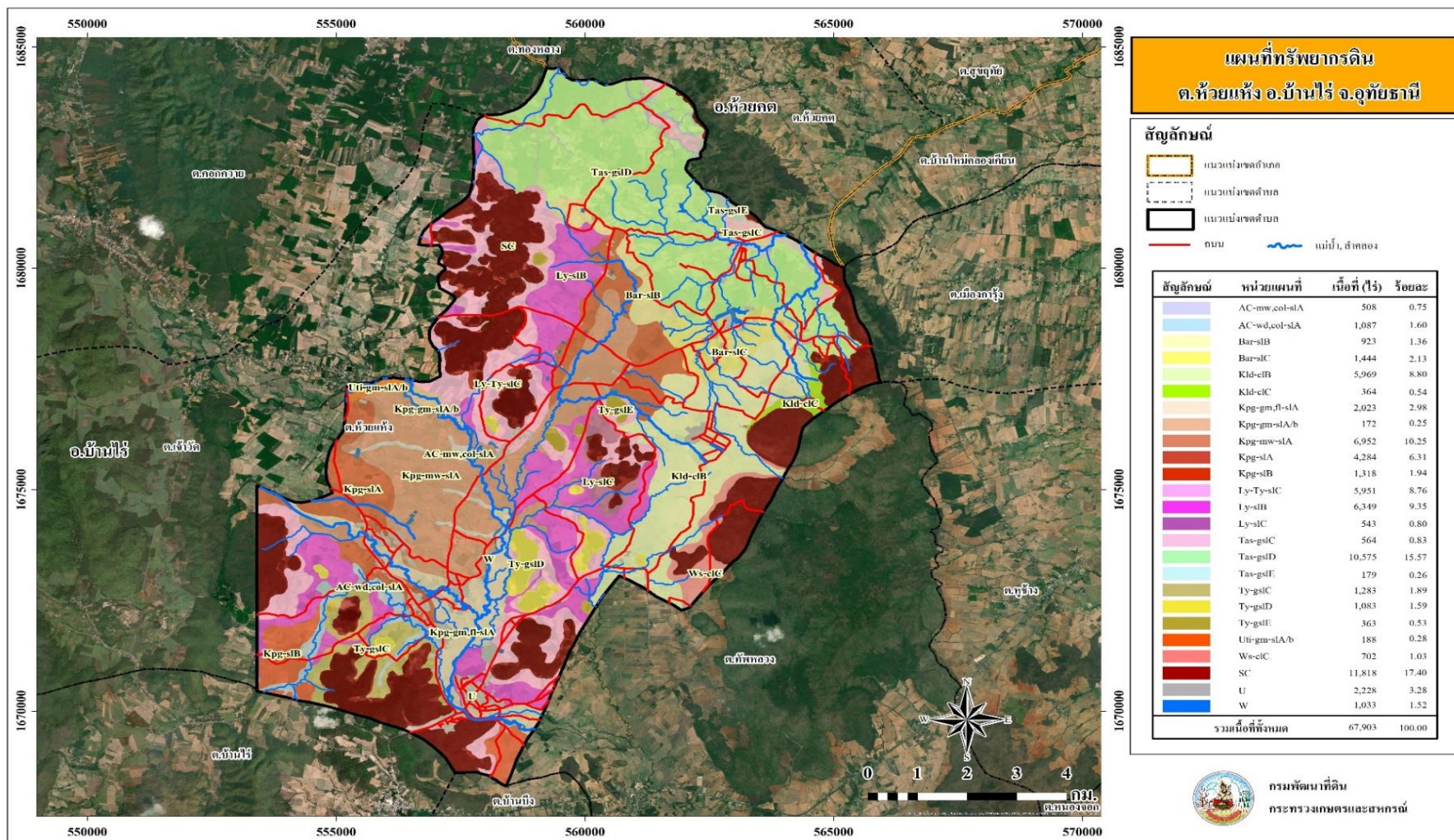
ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

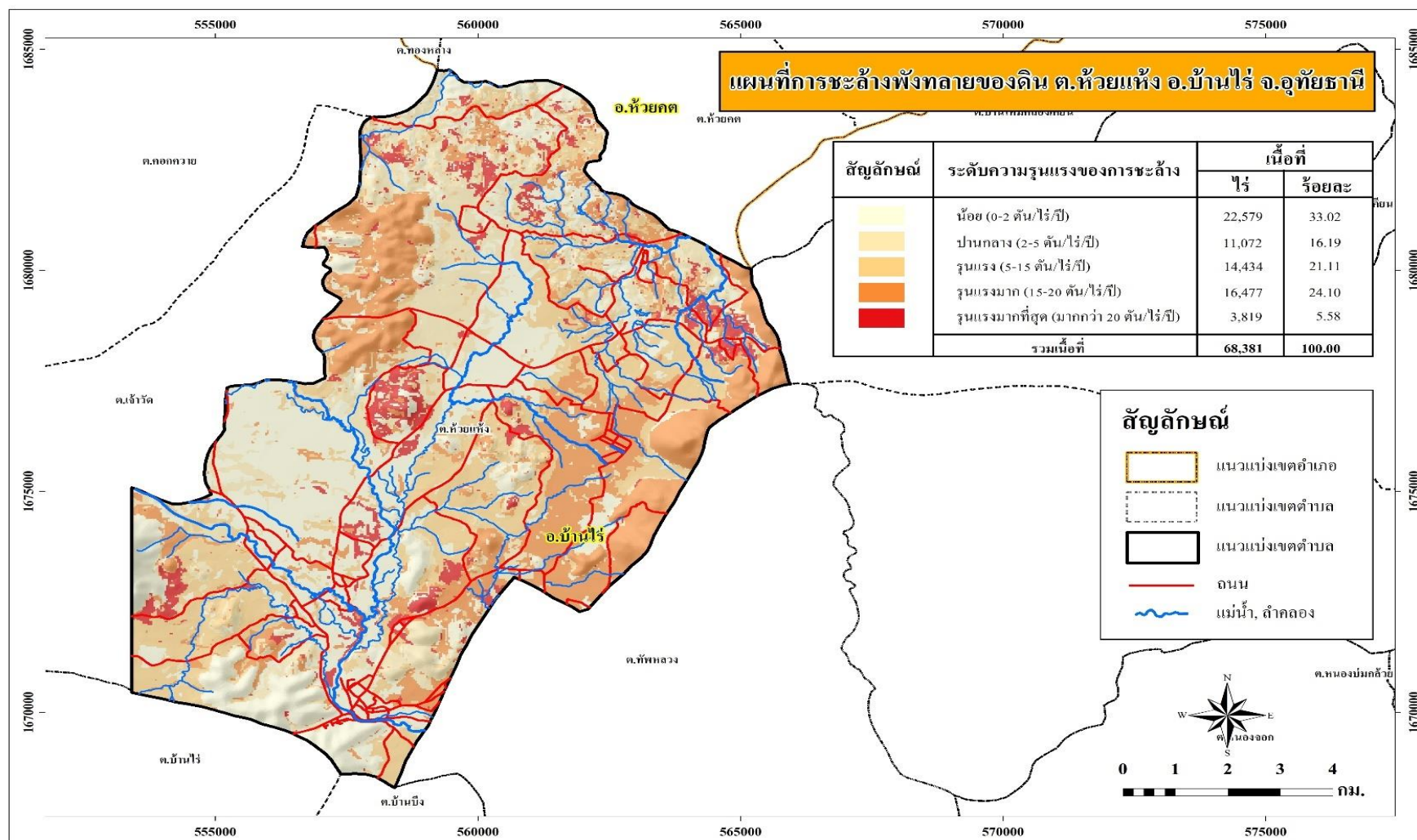

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีการชะล้างพังทลายของดินดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-8

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	-	22,579	33.02
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	22,144	11,072	16.19
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	72,170	14,434	21.11
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	247,155	16,477	24.10
รุนแรงมากที่สุด (มากกว่า 20 ตัน/ไร่/ปี)	76,380	3,819	5.58
รวม	417,849	68,381	100.00

รูปที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลห้วยแห้ง คือ

- 1) ทรัพยากรดิน
- 2) ทรัพยากรน้ำ
- 3) ทรัพยากรป่าไม้

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และเทศบาลตำบลห้วยแห้ง มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดูแล

1) กรณีการแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย	เนื้อที่	22,579 ไร่	(33.02%)
ปานกลาง	เนื้อที่	11,072 ไร่	(16.19%)
รุนแรง	เนื้อที่	14,434 ไร่	(21.11%)
รุนแรงมาก	เนื้อที่	16,477 ไร่	(24.10%)
รุนแรงมากที่สุด	เนื้อที่	3,819 ไร่	(5.58%)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนของคุณสมบัติของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลห้วยแห้ง พบว่า ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรดจัด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ค่อนข้างต่ำ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลห้วยแห้ง คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 82 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

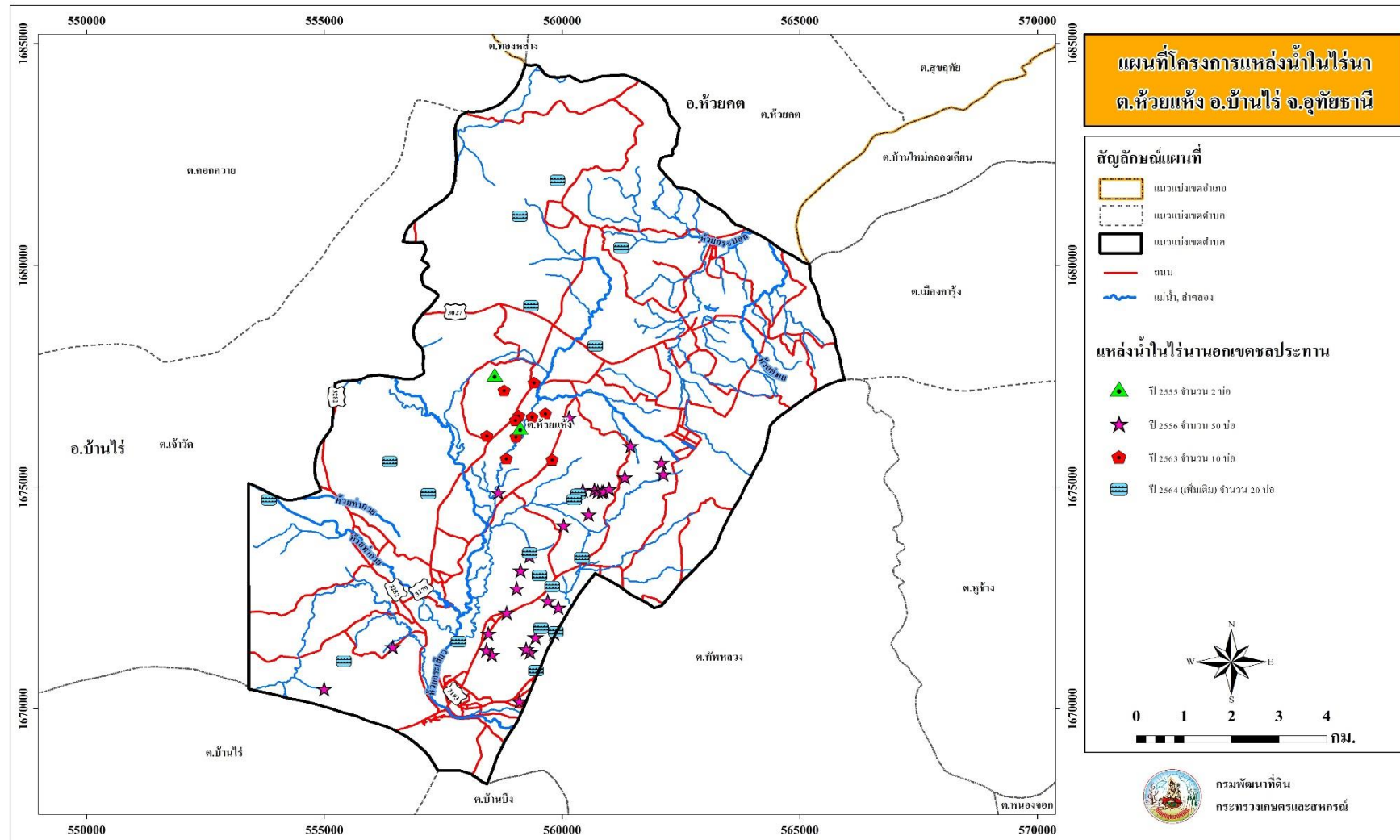
- 2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.1.1) แหล่งน้ำขนาดเล็ก หมู่ที่ 2, 3, 7, 8
 - 2.1.2) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หมู่ที่ 1, 6
- 2.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
 - 2.2.1) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ที่ 1
 - 2.2.2) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปา หมู่ที่ 6

- 2.3) การก่อสร้างฝาย
 - 2.3.1) ฝายเก็บน้ำถาวร หมู่ที่ 1, 4, 8
 - 2.3.2) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ที่ 2, 5, 7, 8
 - 2.4) บ่อบาดาล
 - 2.4.1) บ่อบาดาล หมู่ที่ 5, 6, 7, 8, 9
 - 2.5) บ่อจืด
 - 2.5.1) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน หมู่ที่ 2, 7, 8, 9
- การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2555	2
2556	50
2563	10
2564	20

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2) น้ำขาดแคลน
 - 1.3) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนนํ้าอุปโภค/บริโภค
 - 3.3) ขาดแคลนนํ้าเพื่อการเกษตร
 - 3.4) ผลผลิตพืชต่ำ
 - 3.5) พื้นที่ป่าไม้ลดลง
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินจากตะกอน
 - 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - พื้นที่ลาดชัน
 - 5.1) คุ้รับน้ำขอบเขา
 - 5.2) ป่อดักตะกอน
 - 5.3) ฝายชะลอนํ้า
 - 5.4) คันดิน
 - 5.5) ปลุกหญ้าแฝก ป่อกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บนํ้า
 - พื้นที่ราบ
 - 5.6) จัดรูปแปลงนา
 - 5.7) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
 - 5.8) ป่อนํ้าไร่นา

- 5.9) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
5.10) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
(2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ดอน

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม
- 2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม
- 3) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 8-12 เดือน
- 4) อ้อย เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายน และจะตัดช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม
- 5) สับปะรด เกษตรกรจะปลูกสับปะรดช่วงต้นฤดูฝนเดือนเมษายน ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 8-12 เดือน
- 6) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง กล้าย มะขาม และส้มโอ
- 7) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสัก

(รูปที่ 4-3)

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว												
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์												
3. มันสำปะหลัง												
4. อ้อย												
5. สับปะรด												
6. ไม้ผล												
7. ไม้ยืนต้น												

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 22 ชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มี 9 ชนิด ได้แก่ ข้าว อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วลิสง ลำไย มะม่วง สัก และยางพารา

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (คันสนีย์ อรัญวาสี และคำรณ ไทรพิภ, 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ชุดดิน Kpg-gm-sLA/b Kpg-gm,fl-sLA และ Uti-gm-sLA/b

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sLA AC-wd,col-sLA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sLA Kpg-sLA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD Ty-gslE และ Ws-clC

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) และความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) ได้แก่ชุด AC-mw,col-sLA AC-wd,col-sLA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-gm-sLA/b Kpg-gm,fl-sLA Kpg-mw-sLA Kpg-sLA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC Uti-gm-sLA/b และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความลึกของดิน (r) และสภาวะการขุดกรรม (k) ได้แก่ ชุดดิน Ly-Ty-slC Tas-gslC และ Ty-gslC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของพืช คือ สภาวะการเขตกรรม (k) และความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ ชุดดิน Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslD และ Ty-gslE

ข้าวโพด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) และความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-sIA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ การระบายน้ำ (o) สภาวะการเขตกรรม (k) และ ความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Ly-Ty-slC Tas-gslC Ty-gslC และ Uti-gm-sIA/b

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของพืช คือ สภาวะการเขตกรรม (k) และความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ ชุดดิน Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslD และ Ty-gslE

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) การระบายน้ำ (o) และความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-sIA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC และ Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Ly-Ty-slC Tas-gslC และ Ty-gslC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการเขตกรรม (k) และการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslD Ty-gslE และ Uti-gm-sIA/b

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-sIA Kpg-slB Ly-slB และ Ly-slC Ws-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ การระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA และ Uti-gm-sIA/b

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD และ Ty-gslE

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-sIA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC และ Ws-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ การระบายน้ำ (o) สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD Ty-gslE และ Uti-gm-sIA/b

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-sIA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC Ws-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ การระบายน้ำ (o) สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD Ty-gslE และ Uti-gm-sIA/b

ลัก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโต และผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) เนื้อดิน (s) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (n) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-mw-sIA Kpg-slA Kpg-slB Ly-slB และ Ly-slC Ws-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ การระบายน้ำ (o) สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD Ty-gslE และ Uti-gm-sIA/b

ยางพารา

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่เป็นข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ระบายน้ำ (o) สภาวะการเขตกรรม (k) และความลึกของดิน (r) ได้แก่ ชุดดิน AC-mw,col-sIA AC-wd,col-sIA Kpg-mw-sIA Kpg-slA Kpg-slB Ly-slB Ly-slC Ws-clC Bar-slB Bar-slC Kld-clB Kld-clC Kpg-gm-sIA/b Kpg-gm,fl-sIA Ly-Ty-slC Tas-gslC Tas-gslD Tas-gslE Ty-gslC Ty-gslD Ty-gslE และ Uti-gm-sIA/b

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

หน่วยดิน	ข้าว	อ้อย	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	กล้วย	ลำไย	มะม่วง	สั๊ก	ยางพารา
AC-mw,col-slA	Nm	S2mns	S2mns	S2mons	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	Nm
AC-wd,col-slA	Nm	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	Nm
Bar-slB	Nm	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	Nm
Bar-slC	Nm	S2mes	S2mes	S2mes	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	Nm
Kld-clB	Nm	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	Nm
Kld-clC	Nm	S2mes	S2mes	S2mes	S2ms	S2ms	S2ms	S2ms	Nm
Kpg-gm-slA/b	S3m	S2mons	S3o	No	S3o	No	No	No	Nmo
Kpg-gm,fl-slA	S3m	S2mos	S3o	No	S3o	No	No	No	Nmo
Kpg-mw-slA	Nm	S2mns	S2mns	S2mons	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	Nm
Kpg-slA	Nm	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	Nm
Kpg-slB	Nm	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	S2mns	Nm
Ly-slB	Nm	S2ms	S2ms	S2ms	S2mrs	S2mrs	S2mrs	S2mrs	Nm
Ly-slC	Nm	S2mes	S2mes	S2mes	S2mrs	S2mrs	S2mrs	S2mrs	Nm
Ly-Ty-slC	Nm	S3rk	S3rk	S3rk	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Tas-gslC	Nmk	S3rk	S3rk	S3rk	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี (ต่อ)

หน่วยดิน	ข้าว	อ้อย	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	กล้วย	ลำไย	มะม่วง	สั๊ก	ยางพารา
Tas-gslD	Nmk	Nek	Nek	Nek	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Tas-gslE	Nmk	Nek	Nek	Nek	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Ty-gslC	Nmk	S3rk	S3rk	S3rk	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Ty-gslD	Nmk	Nek	Nek	Nek	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Ty-gslE	Nmk	Nek	Nek	Nek	Nrk	Nrk	Nrk	Nrk	Nmrk
Uti-gm-slA/b	S3m	S2mons	S3o	No	S3o	No	No	No	Nmo
Ws-clC	Nm	S2mes	S2mes	S2mes	S2mrs	S2mrs	S2mrs	S2mrs	Nm
SC	-	-	-	-	-		-	-	
W	-	-	-	-	-		-	-	

หมายเหตุ :1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน : r = ความลึกของดิน s = เนื้อดิน o = การระบายน้ำ b = ความอึดตัวด้วยต่าง
 c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
 p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ k = สภาวะการเขตกรรม
 e = การกร่อนของดิน g = ความลาดชัน n = ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนาเกษตรกร
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ดำรงทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และการค้า การลงทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพิ่มมูลค่าผลผลิต และส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาเกษตร และสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร
11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี (พ.ศ. 2561-2564)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบเศรษฐกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง ใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา รายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ได้กำหนดออกเป็น 6 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม เขตพื้นที่อื่น ๆ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	13,063	19.10
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	51,728	75.65
2.1 เขตนาข้าว	114	0.17
1) เขตทำนาพื้นที่ดอน	114	0.17
2.2 เขตปลูกพืชไร่	44,858	65.60
1) เขตปลูกข้าวโพด	4,919	7.19
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	3,994	5.84
3) เขตปลูกอ้อย	31,132	45.53
4) เขตปลูกสับปะรด	4,813	7.04
2.3 เขตปลูกไม้ผล	449	0.65
1) เขตปลูกไม้ผลผสม	158	0.23
2) เขตปลูกมะม่วง	161	0.23
3) เขตปลูกกล้วย	64	0.09
4) เขตปลูกมะขาม	66	0.10
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	6,189	9.06
1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม	93	0.14
2) เขตปลูกยางพารา	4,463	6.53
3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	1,068	1.56
4) เขตปลูกยูคาลิปตัส	62	0.09
5) เขตปลูกสัก	503	0.74
2.5 เขตปลูกพืชสวน	23	0.03
2.6 เขตปศุสัตว์	95	0.14
3. เขตพื้นที่อื่น ๆ	329	0.48
4. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,216	3.24
5. เขตอุตสาหกรรม	13	0.02
6. พื้นที่แหล่งน้ำ	1,033	1.51
รวม	68,382	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 13,063 ไร่ หรือร้อยละ 19.10 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าเขาแหลม-เขาตำแย รวมกับพื้นที่ป่าห้วยกระเสียวอีกบางส่วน ป่าปลายห้วยกระเสียว ป่าห้วยท่ากวาย-ห้วยกระเวน

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 51,728 ไร่ หรือร้อยละ 75.65 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 6 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตทำนาพื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท้ายาง (Ty) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- หน้าดินค่อนข้างแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก และทำให้ข้าวแตกกอยาก
- เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำสูงมาก เมื่อฝนทิ้งช่วง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของราก

และการไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับเปลี่ยนเป็นปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ขุดลอกแหล่งน้ำ และคลองส่งน้ำ
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัด โรคแมลงของข้าว
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อการเกษตร

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกข้าวโพด มีเนื้อที่ 4,919 ไร่ หรือร้อยละ 7.19 ของเนื้อที่ตำบล ขุดดิน ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ขุดดินบ้านไร่ (Bar) ขุดดินกลางดง (Kld) ขุดดิน เขาพลอง (Kpg) ขุดดินลาดหญ้า (Ly) ขุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ขุดดินท่ายาง (Ty) ขุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของราก และการไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้ง เทคโนโลยีในการผลิต
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ
- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 3,994 ไร่ หรือร้อยละ 5.84 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นับส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของราก

และการไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

2.3) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 31,132 ไร่ หรือร้อยละ 45.53 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นับส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินอุทัย (Uti)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน และโครงสร้างดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ใช้วัสดุปรับความเป็นกรด-ด่างของดิน และลดการเผา
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
และปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบอรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูก อ้อยให้ได้ผลผลิตสูง และวิธีการเก็บเกี่ยวโดยไม่เผา

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

2.4) เขตปลูกสับปะรด มีเนื้อที่ 4,813 ไร่ หรือร้อยละ 7.04 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินอุทัย (Uti)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของราก และการไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3) เขตไม้ผล

3.1) เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 335 ไร่ หรือร้อยละ 3.21 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท่ายาง (Ty)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไถพรวน

- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนขุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่

2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน

3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3.2) เขตปลูกมะม่วง มีเนื้อที่ 161 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินทับเสลา (Tas)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของราก

และการไถพรวน

- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา

- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3.3) เขตปลูกกล้วย มีเนื้อที่ 64 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่น ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไถพรวน
- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน
- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

3.4) เขตปลูกมะขาม มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสา (Tas)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่น ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไหลพรวน
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 93 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล
ที่ดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท่ายาง (Ty)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่น ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไหลพรวน
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

4.2) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 4,463 ไร่ หรือร้อยละ 6.53 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน
ในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขา
พลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ชุดดินท่ายาง (Ty)
ชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำสูงมากในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและ

การไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี
ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

4.3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 1,068 ไร่ หรือร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่ตำบล
ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินเขาพลอง (Kpg)
ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำสูงมากในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่นและหินพื้นหรือศิลาแลงแข็ง ขัดขวางการหยั่งลึก

ของรากและการไถพรวน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

4.4) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 62 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท่ายาง (Ty)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่น ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไถพรวน
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

4.5) เขตปลูกสัก มีเนื้อที่ 503 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินทับเสลา (Tas) ชุดดินท่ายาง (Ty) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ดินตื้นถึงชั้นกรวดหนาแน่น ขัดขวางการหยั่งลึกของรากและการไถพรวน
- สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองส่งน้ำ เพื่อนำน้ำเข้าพื้นที่
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตร

ผสมผสาน

3) กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสัก และการตัดโค่นสักตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้

5) เขตปลูกพืชสวน มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือ ร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบลชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง-ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- เกิดการชะล้างได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี
ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำ

การเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมวิชาการเกษตร สนับสนุนการอบรมเกษตรกรเรื่องพันธุ์พืช

6) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 95 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น

- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด

- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

6.4.3 เขตพื้นที่อื่น ๆ มีเนื้อที่ 329 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่ตำบล ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้า สลับไม้พุ่ม และไม้ละเมาะ ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (AC) ชุดดินบ้านไร่ (Bar) ชุดดินกลางดง (Kld) ชุดดินเขาพลอง (Kpg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินทับเสลา (Tas) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินอุทัย (Uti)

6.4.4 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,216 ไร่ หรือร้อยละ 3.24 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ที่เกิดจากการกิจกรรมของชุมชน และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุนได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.5 เขตอุตสาหกรรม

มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

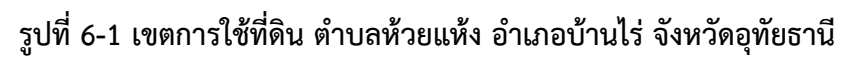

6.4.6 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือร้อยละ 1.51 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ต่างๆ อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้น้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ดินดอน												
1. ข้าว-ปอเทือง												
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ปอเทือง												
3. มันสำปะหลัง												
4. อ้อย												
5. สับปะรด												
6. ไม้ผล												
7. ไม้ยืนต้น												

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลห้วยแห้ง ให้แก้ไขปัญหารวม 6 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำเหมือง ลำน้ำอิง เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝ่ายกั้นน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาโดยส่งน้ำด้วยท่อ P.E. (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (6) ป้องกันน้ำท่วม นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 6 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้งไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลห้วยแห้ง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.6) การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

- 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 1.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
 - 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
- 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น** มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
 - 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
- 3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
- 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ขุดลอกแหล่งน้ำ และคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน)
- 1.2) สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว (กรมการข้าว)
- 1.3) สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง และวิธีการเก็บเกี่ยวโดยไม่เผา (กรมวิชาการเกษตร)
- 2.2) สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2.3) สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- 2.5) สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ คลองส่งน้ำ และฝายน้ำล้น (กรมชลประทาน)
- 2.6) ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง (การยางแห่งประเทศไทย)
- 2.7) ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสักร และการตัดโค่นสักรตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้ (กรมป่าไม้)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุทัยธานี)

(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลห้วยแห้ง เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 24 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ม.2
- 2) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ม.3
- 3) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ม.7
- 4) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ม.8
- 5) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หมู่ 1
- 6) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หมู่ 6

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปา หมู่ 6
- 2) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ 1

7.5.3 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 1) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ม.2
- 2) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ม.7
- 3) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ม.8
- 4) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ม.9

7.5.4 การก่อสร้างฝาย

- 1) ฝายเก็บน้ำถาวรบ้านห้วยแห้ง ลำน้ำห้วยกระเสี้ยว ม.4
- 2) ฝายเก็บน้ำถาวรห้วยแห้ง ม.8
- 3) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ 1
- 4) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ 2
- 5) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ 5
- 6) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ 7
- 7) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ หมู่ 8

7.5.5 การเจาะบ่อนบาดาล

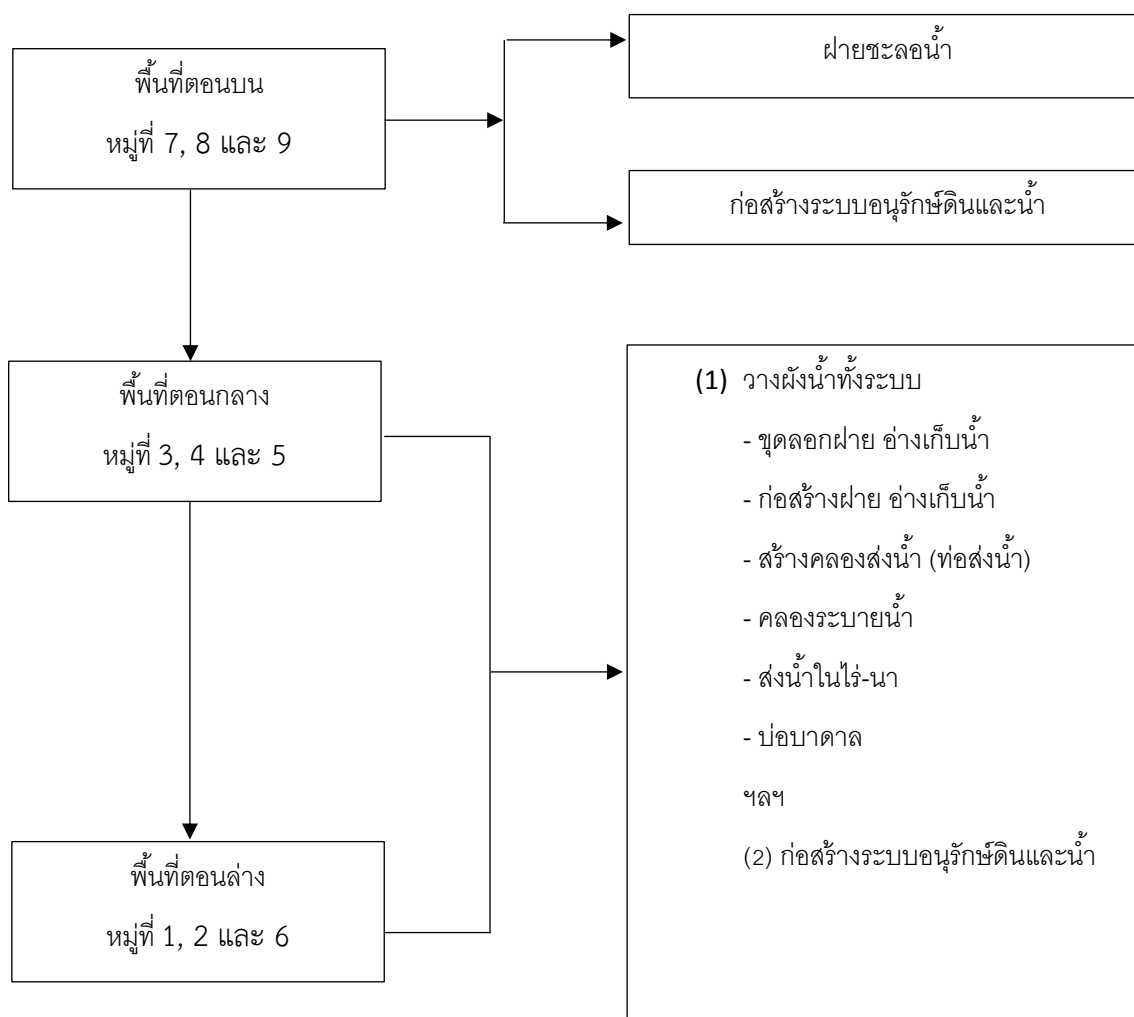
- 1) บ่อนบาดาล หมู่ 5
- 2) บ่อนบาดาล หมู่ 6
- 3) บ่อนบาดาล หมู่ 7
- 4) บ่อนบาดาล หมู่ 8
- 5) บ่อนบาดาล หมู่ 9

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของพื้นที่ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ดำเนินงาน พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยแห้ง อยู่ในลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ห้วยท่ากวยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานในระดับพื้นที่ชี้ให้เห็นประเด็นหลัก 4 ประการ คือ ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ปัญหาสภาพทรัพยากรดินในพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร และมีสภาพเสื่อมโทรม องค์ความรู้ของเกษตรกร และขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำ สำหรับการเกษตรไม่พอเพียง และไม่ครอบคลุมพื้นที่ ซึ่งได้กำหนดแนวทางมาตรการที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาแผนการใช้ที่ดินบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ถูกต้องตามสมรรถนะ และมีศักยภาพของดินและให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติ เกษตรกรและชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ในการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ดินและน้ำ จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยแห้ง โดยในปี 2565 สามารถดำเนินการได้ในพื้นที่รับน้ำและคัดเลือกพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยกระเสียว ห้วยท่ากวย ซึ่งเป็นพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตอนล่างของตำบล บริเวณบ้านผาทั่ง บ้านปากกล้วย และบ้านห้วยแห้ง มีพื้นที่รวม 16,632 ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองของเกษตรกรที่มีระดับการชะล้างพังทลายมากถึงมากที่สุด และระดับปานกลาง โดยกำหนดมาตรการด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การสร้างคันดิน การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทางลำเลียงในไร่นา ทางระบายน้ำ ฝายชะลอน้ำ บ่อดักตะกอน บ่อบาดาล กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน ส่วนการพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก การพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาฯ การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่สูงชันในพื้นที่ตอนบน กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ตอนล่าง โดยจัดทำโครงการ **“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”** ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 6 ประการไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ ตอนบนเป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 7, 8 และ 9 จะต้องมีการสร้างฝายชะลอน้ำ และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ตอนกลาง คือ หมู่ที่ 3, 4 และ 5 รวมพื้นที่ตอนล่าง คือ หมู่ที่ 1, 2 และ 6 นั้น จะต้องจัดทำพัฒนาที่ดินและน้ำรวมทั้งสองพื้นที่ไปด้วยกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ ดังรายละเอียดในรูปที่ 7-1

รูปที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค.-ธ.ค.2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลโดยเริ่มต้นจาก พื้นที่ตอนบน หมู่ที่ 7, 8 และ 9 โดยเน้น 2 กิจกรรม คือ

1.1) ฝายชะลอน้ำ

1.2) การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนพื้นที่ตอนกลาง (หมู่ที่ 3, 4 และ 5) และพื้นที่ตอนล่าง (หมู่ที่ 1, 2 และ 6) ให้สำรวจออกแบบระบบน้ำทั้งระบบ ตามข้อเสนอ 6 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งที่มีอยู่แต่ต้นเงิน (2) ก่อสร้างแหล่งน้ำเพิ่มเติม (3) การสร้างระบบส่งน้ำ (4) การก่อสร้างระบบระบายน้ำ (5) บ่อบาดาล และ (6) ก่อสร้างพังกันน้ำ

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

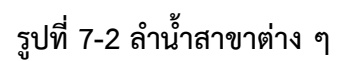
1) งานเร่งด่วน พัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ทางการเกษตรปัญหาการขาดแคลนน้ำ ด้วยข้อจำกัดด้านศักยภาพของทรัพยากรดินที่มีความสามารถในการเก็บกักน้ำต่ำ พื้นที่กักเก็บน้ำไม่เพียงพอระบบการกระจายน้ำไม่ครอบคลุมพื้นที่ จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนมุ่งเน้นพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนแหล่งกักเก็บน้ำและระบบชลประทาน เช่น อ่างเก็บน้ำ สระเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ ฝายชะลอน้ำ คลองส่งน้ำ บ่อบาดาล และระบบธนาคารน้ำใต้ดิน ลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่แสดงไว้ในรูปที่ 7-2

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำรวมทั้งน้ำท่วม คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลห้วยแห้ง เป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม		
1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 114 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 7,500 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 17,100 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 8,550 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 5,000 1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 50,000 1.6 การรณรงค์ไถกลบตอซัง 200,000 1.7 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 19,380 1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 750 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 5,000,000 2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 200,000 2.3 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ 2,000,000 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 504,000 3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน 500,000	

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 44,858 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 449 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	12,500
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 6,189 ไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	582,900
1.5 เขตปลูกพืชสวน เนื้อที่ 23 ไร่	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	16,450
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	5,000
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	100,000
	1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	150,620
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	2,250
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	200,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	504,000
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	500,000
1.6 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 95 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ	
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	

หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 114 ไร่	1. สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ขุดลอกแหล่งน้ำ และคลองส่งน้ำ (กรมชลประทาน) 2. สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว (กรมการข้าว) 3. สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 44,858 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 449 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 6,189 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชสวน เนื้อที่ 23 ไร่	1. ส่งเสริมและอบอรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง และวิธีการเก็บเกี่ยวโดยไม่เผา (กรมวิชาการเกษตร) 2. สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต (กรมส่งเสริมการเกษตร) 3. สนับสนุนและอบอรมเกษตรกรในการทำเกษตรผสมผสาน (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) 5. สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ คลองส่งน้ำ และฝายน้ำล้น (กรมชลประทาน) 6. ส่งเสริมและอบอรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง (การยางแห่งประเทศไทย) 7. ส่งเสริมและอบอรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสั๊ก และการตัดโค่นสั๊กตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้ (กรมป่าไม้)
1.6 เขตปศุสัตว์เนื้อที่ 95 ไร่	1. ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,033 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุทัยธานี)

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	200	200	200	200	200	1,000	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	20	20	20	20	20	100	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	3,000,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	พด.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย อินทรีย์	แห่ง	3	3	1	1	1	9	150,000	150,000	50,000	50,000	50,000	450,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	100	100	100	100	100	500	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์ปลูกถั่วเหลือง	ไร่	100	100	100	100	100	500	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	20	20	20	20	20	100	400,000	400,000	400,000	400,000	400,000	2,000,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม,พื้นที่ แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ แหล่งน้ำ	กล้า	840,000	840,000	840,000	840,000	840,000	4,200,000	1,008,000	1,008,000	1,008,000	1,008,000	1,008,000	5,040,000	พด.
	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ														
เขตนาข้าว	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	250	250	250	250	250	1,250	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	4.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืน ต้นโตเร็ว	ไร่	250	250	250	250	250	1,250	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.

หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2562. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562)**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2562. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลห้วยแห้ง ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลห้วยแห้ง ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2564. **ภูมิอากาศจังหวัดนครสวรรค์**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

_____. 2562. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุทัยธานี**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยแห้ง. 2562. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. เทศบาลตำบลห้วยแห้ง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม. 2559. **บัญชีรายชื่อสายทางที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คันสนีย์ อริยวาสน์ และคำรณ ไทรพิภ. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาคเหนือ.

2561. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ. 2561-2569. ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี. 2562. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562. ไฟล์ข้อมูล.

_____. 2562. ยุทธศาสตร์จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. 2562. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. แผนพัฒนาคเหนือ. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา. 2561. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี (พ.ศ. 2561-2564). ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารเทศบาลตำบลห้วยแห้ง. 2561. ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารเทศบาลตำบลห้วยแห้ง (พ.ศ. 2561-2565). ไฟล์ข้อมูล.